Palestine Movie Nights

Το τελευταίο διάστημα, τα μάτια όλου του κόσμου, μαζί και τα δικά μας, είναι στραμμένα στην Παλαιστίνη και σε όσα δραματικά συμβαίνουν εκεί. Ως σύμπτωμα των ημερών μας, ερχόμαστε συνεχώς σε επαφή με εικόνες καταστροφής, βομβαρδισμένες πόλεις, τραυματισμένους ανθρώπους, παιδιά να κλαίνε, ένοπλους να ρίχνουν στο ψαχνό καθώς σκρολλαρουμε στο ίντερνετ, στο καναπέ, στο λεωφορείο ή στην τουαλέτα μας.

Και έτσι, καθώς το αίμα ξεχειλίζει απ' την οθόνη μας και εμείς μπουκώνουμε θάνατο, δυσκολευόμαστε να πιστέψουμε ότι αυτά συμβαίνουν σε αληθινές πόλεις και πραγματικούς ανθρώπους σαν εμάς. Μάλλον, έτσι θέλουν να μας πείσουν οι υπεύθυνοι αυτής της κατάστασης, αποτυπώνοντας την Παλαιστίνη ως μια αποθήκη τρομοκρατών και παράπλευρων απωλειών.

Το τι συμβαίνει πραγματικά εκεί, πως βιώνει και πως διαμορφώνεται από αυτή την μακρόχρονη συνθήκη η παλαιστινιακή κοινωνία, είναι μάλλον αδύνατο να το συνειδητοποιήσουμε απ την θέση μας. Το ελάχιστο που μπορούμε να κάνουμε είναι να ακούσουμε τους ίδιους και τις ιστορίες που έχουν να πουν.

Ο κινηματογράφος ανέκαθεν υπήρξε ως ένα μέσο που οι άνθρωποι διηγούνται ιστορίες, μεταφέρουν καταστάσεις οπτικοποιούν τις αντιφάσεις των κοινωνιών και το περιεχόμενο των ψυχών τους. Έτσι, και το σινεμά απ' την Παλαιστίνη αποτελεί τρόπο και μέσο για τα ίδια τα υποκείμενα να εκφράσουν όλα αυτά που ζουν και βλέπουν γύρω τους, στην γλώσσα τους, με τους ανθρώπους τους, στους δρόμους των πόλεων τους σε μία κοινή όμως γλώσσα που όλοι μπορούμε να καταλάβουμε, ώστε να ταξιδέψει παντού και να μας φτάσει.

Γι' αυτό, παρουσιάζουμε αυτό το κινηματογραφικό αφιέρωμα με ταινίες παλαιστίνιων δημιουργών, για να βρεθούμε συλλογικά, να παρακολουθήσουμε διαφορετικές ιστορίες με κοινούς παρανομαστές, για ένα μέρος που το γυροφέρνει ο θάνατος αλλά

έχει ακόμη ζωή με φιλίες, έρωτες και γέλια.

Πρόγραμμα προβολών :

- **Τετάρτη 1/11 – Tel Aviv on fire**
- **Δευτέρα 6/11 – Paradise now**
- **Δευτέρα 13/11 – Gaza mon amour**
- **Δευτέρα 20/11 – Omar**

Σας περιμένουμε στον ελεύθερο κοινωνικό χώρο Αλιμούρα.

Αντιειδισμός και αντικαπιταλισμός

Του Παναγιώτη Τσιαμούρα

Παρά το γεγονός ότι κατά τις τελευταίες δεκαετίες φαίνεται να σημειώνονται πολλά και σημαντικά (από θεωρητική άποψη μάλιστα εξαιρετικά εκλεπτυσμένα) βήματα για την προστασία των μη ανθρώπινων πλασμάτων (π.χ. σχετική νομοθεσία, ένα κάποιο «ενδιαφέρον» της κοινής γνώμης για περιπτώσεις κακοποίησης), μολονότι οι συζητήσεις και οι δημοσιεύσεις που αφορούν τα δικαιώματα των ζώων πληθαίνουν, τα πανεπιστημιακά τμήματα των «σπουδών για τα ζώα» και των ανάλογων τμημάτων ηθικής πολλαπλασιάζονται, οι βίγκαν και οι χορτοφάγοι «ξεφυτρώνουν» σχεδόν παντού, εκεί που μέχρι πριν λίγο καιρό αντιμετωπίζονταν σχεδόν ως «σπάνιο παρασιτικό είδος», ενώ και οι διατροφικές επιλογές τους λαμβάνονται πλέον σοβαρά υπόψη από όλες τις πολυεθνικές εταιρείες που σέβονται τον εαυτό τους και την πελατεία τους, οι δράσεις διαμαρτυρίας των «φιλοζωικών» οργανώσεων γίνονται συνεχώς πιο αισθητές στους δημόσιους χώρους, *παρ' όλα αυτά* διαπιστώνουμε ότι οι συνθήκες ζωής των

μη ανθρώπινων πλασμάτων ελάχιστα έχουν βελτιωθεί πραγματικά, ως εάν ο αντιειδισμός να μη στάθηκε ικανός να αναπτύξει τις στρατηγικές και τις τακτικές εκείνες που θα συντελούσαν σε μία έστω μερική αλλαγή της υπάρχουσας οικονομικής-πολιτικής πραγματικότητας. Επιπροσθέτως και η εικόνα του αντιειδιστικού ακτιβισμού παρουσιάζεται θολή και συγκεχυμένη.

Τι να φταίει άραγε; Είναι αναμφίβολα αλήθεια ότι εκ μέρους του καπιταλιστικού συστήματος έχει ξεδιπλωθεί ένας παντοδύναμος και αποτελεσματικός μηχανισμός, ένα σύνολο στρατηγικών εξημέρωσης και αφομοίωσης των διάφορων προσεγγίσεων του ζητήματος των ζώων – κάτι εξάλλου που είχε συμβεί αρκετές φορές κατά το παρελθόν σε περιπτώσεις αμφισβήτησης της κυριαρχίας: από τη φάση του στιγματισμού και της καταπίεσης της διαφορετικής φωνής περνούσαμε σταδιακά στην κανονικοποίηση αυτής της φωνής, με την εξουδετέρωση των όποιων ανατρεπτικών στοιχείων της, στην αφομοίωσή της και στη μετατροπή της σε ένα ακόμη εμπόρευμα-θέαμα, με συνέπεια η ίδια η ποικιλόμορφη πραγματικότητα της κυριαρχίας να καθίσταται κάθε φορά αόρατη και ό,τι απειλούσε το κυρίαρχο παράδειγμα τελικά όχι μόνο να μην το εκτοπίζει, αλλά να γίνεται μέρος του παραδείγματος. Εν προκειμένω υπάρχουν και εκείνοι που εναποθέτουν τις ελπίδες τους για κάποια μελλοντική λύση του προβλήματος των ζώων στο εργαστηριακό (συνθετικό ή καλλιεργούμενο) κρέας. Πρόκειται για βάσιμες ελπίδες ή μήπως σε τελική ανάλυση το πρόβλημα είναι βαθύτερο, δεν λύνεται με την απλή μετατόπισή του και δεν αφορά μόνο το είδος του κρέατος;

Εκείνο των ζώων εγείρει μία σειρά ερωτημάτων στα οποία δεν θα μπορούσαμε να απαντήσουμε, αν πρώτα δεν ξεκαθαρίσουμε τι είναι, αλλά και τι δεν είναι ο αντιειδισμός, τι επιδιώκει, πώς συνδέεται και πώς μπορεί και πρέπει να συνδεθεί με τα άλλα απελευθερωτικά κινήματα, να ενωθεί με άλλες φωνές. Γιατί είναι εξίσου αναντίρρητο πως ένα μερίδιο ευθύνης για το σημερινό τέλμα και για την απαξιωτική-χλευαστική στάση με την οποία το συντριπτικό κομμάτι της αριστεράς αντιμετωπίζει τον αντιειδισμό οφείλουμε να το καταλογίσουμε και στον ίδιο, σε

μία σειρά αδύναμων σημείων-ελαττωμάτων που τον διακρίνουν και έχουν ως συνέπεια άλλοτε την περιθωριοποίησή του, άλλοτε την αποδυνάμωσή του, άλλοτε τον αποκλεισμό του, άλλοτε –και ίσως το θλιβερότερο– την «ανάδειξή» του σε ένα λάιφ στάιλ φαινόμενο για «αδερφές», «ευαισθητούληδες κουλτουριάρηδες» και για μικροαστούς που νοιάζονται για τα σκυλάκια και όχι για τους εργάτες, τους μετανάστες κλπ. Αν δεν περάσουμε από την κρησάρα της κριτικής την ταυτότητα του αντιειδισμού και αν προσδιοριστεί η φυσιογνωμία του, ούτε ο ίδιος θα αποκτήσει μία πραγματικά χειραφετητική –τόσο πολιτική όσο και ηθική– ορμή, ανάλογη εκείνης απελευθερωτικών κινημάτων του παρελθόντος, ούτε και οι άλλες αντιεξουσιαστικές φωνές θα είναι σε θέση να αντιληφθούν τη σημασία του.

Αν μία κριτική του ειδισμού απαντά τόσο στο έργο του Peter Singer (*Animal Liberation: A New Ethics for Our Treatment of Animals*, 1975· ελλ. μτφρ. Peter Singer, *Η απελευθέρωση των ζώων*, μτφ.-επιμ. Σταύρος Καραγεωργάκης, Αντιγόνη, 2010), όσο και σε εκείνο του Tom Regan (*The Case for Animal Rights*, 1983· βλ. επίσης το έργο που υπογράφουν από κοινού Peter Singer και Tom Regan, *Animal Rights and Human Obligations*, 1976), δηλαδή σε ό,τι θα μπορούσαμε να ονομάσουμε «αντιειδισμό πρώτης γενιάς», ωστόσο σε καμιά από τις δύο περιπτώσεις δεν μπορούμε να κάνουμε λόγο για μία «αντιειδιστική φιλοσοφία», αν με τη φράση αυτή εννοείται μία θεωρία η οποία να εξηγεί και πώς πρέπει να πολεμηθεί ο ειδισμός. Ούτε ο ένας ούτε ο άλλος μιλούν ποτέ για «αντιειδισμό», αν και δεν απουσιάζουν κάποια αντιειδιστικά χαρακτηριστικά. Με άλλα λόγια, καταγγέλλεται ο ειδισμός, αλλά πάντοτε εντός ενός τρόπου σκέψης που εδράζεται σε άλλες βάσεις: στην περίπτωση του Singer έχουμε τον ωφελιμισμό, σε εκείνη του Regan τη θεωρία των φυσικών δικαιωμάτων. Το στοιχείο που χαρακτηρίζει την αντιειδιστική σκέψη αυτής της «πρώτης γενιάς» είναι ότι θεωρεί τον ειδισμό μία ηθική ιδέα, που θα πρέπει να γκρεμιστεί με φιλοσοφική επιχειρηματολογία, και όχι μία πραγματική μορφή εκμετάλλευσης

που θεμελιώνεται σε συγκεκριμένες ιστορικές δομές κυριαρχίας του ανθρώπινου και μη ανθρώπινου είναι.

Ωστόσο από την οπτική του αντιειδισμού, όπως εδώ επιχειρούμε να τον σκιαγραφήσουμε, καθίσταται ολοένα και πιο σαφές ότι ο ειδισμός δεν συνιστά τόσο μία προκατάληψη, ένα απλό ζήτημα ηθικής φύσης, το οποίο θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί και με προσωπικές επιλογές, όσο αντιθέτως μία ιδεολογία που δικαιολογεί και επιβάλλει, κανονικοποιεί και φυσικοποιεί τις *υλικές πρακτικές διαμελισμού όχι μόνο μη ανθρώπινων αλλά και ανθρώπινων σωμάτων*, τις ιεραρχικές λογικές, τις κατηγοριοποιήσεις-ταξινομήσεις, ένα πυραμιδικό και αυτοαναφορικό σύστημα αξιών του όντος και προπαντός την έννοια της κυριαρχίας και της εκμετάλλευσης. Με άλλα λόγια, σκοπός μας είναι να ξεπεραστεί η ιδέα ότι ο ειδισμός συνιστά μία απλή ηθική προκατάληψη, και να δείξουμε πως αποτελεί μία ιδεολογία συνδεδεμένη με μία συγκεκριμένη ιστορική-κοινωνική στιγμή, με πρακτικές εκμετάλλευσης που απαντούν σε συγκεκριμένους τύπους κοινωνικής οργάνωσης. Από την άποψη αυτή ο αντιειδισμός περιλαμβάνει και την πάλη εναντίον της ανθρώπινης εκμετάλλευσης, βάσει της οποίας η κοινωνία αναδεικνύει τη λογική της κυριαρχίας σε συστατικό στοιχείο της, και επομένως δεν γίνεται πλέον αντιληπτός (μόνον) ως ένας *ηθικός λόγος*, αλλά πρωτίστως ως *ένα πολιτικό κίνημα ριζικής κριτικής* του υπαρκτού.

Αν ακολουθήσουμε το παράδειγμα πολλών χορτοφαγικών και ζωοφιλικών οργανώσεων του παρελθόντος και δεχτούμε ότι ο ειδισμός συνιστά μονάχα μία απλή ηθική προκατάληψη, είναι σαφές ότι στην περίπτωση αυτή η πάλη εναντίον του αφορά πρωτίστως ατομικές επιλογές και συνήθειες: «Πείσε όσους περισσότερους ανθρώπους μπορείς και ο κόσμος θα αλλάξει» – αυτό είναι το μότο κάθε κινητοποίησης ή δράσης ηθικού τύπου. Ως εάν η δουλεία, η πατριαρχία, η εκμετάλλευση, ο καπιταλισμός να αναδείχθηκαν λόγω της κακής βούλησης κάποιων κακών υποκειμένων και άρα δεν θα εμφανίζονταν, αν οι συγκεκριμένοι κάποιοι δεν παρασύρονταν από τον πειρασμό να πράξουν το κακό –

κατά συνέπεια διαδίδονται και διαιωνίζονται όχι ως δομικά στοιχεία ενός πολύπλοκου φαινομένου στην εκδήλωση του οποίου συμβάλλουν πολλές διαφορετικές αιτίες, μία εκ των οποίων είναι και η ατομική βούληση, σε κάθε περίπτωση πάντως όχι η πλέον αποφασιστική, αλλά ως απότοκα μιας εγκληματικής βούλησης, μιας προκατάληψης.

Συνοψίζοντας, αν γίνει αντιληπτός ως μία προκατάληψη ηθικής φύσης, ο ειδισμός θα μπορούσε να καταπολεμηθεί με την προσφυγή σε λογικά επιχειρήματα τα οποία θα αποσκοπούν, από τη μια, να ξεσκεπάσουν τον ανορθολογικό χαρακτήρα του και, από την άλλη, να πείσουν με το επίμονο κήρυγμα τα μεμονωμένα άτομα να αλλάξουν τον τρόπο ζωής τους και να αποκτήσουν ακόμη μεγαλύτερη προσωπική επίγνωση των αληθινών διαστάσεων της ζωικής οδύνης. Από μία ανάλογη προοπτική: α) η «πάλη» για την απελευθέρωση των ζώων θεωρείται κάτι ανεξάρτητο και ξεχωριστό από άλλους λόγους και άλλες πρακτικές κοινωνικής χειραφέτησης και β) ο «αντιειδισμός» συνίσταται σε μία σειρά μικρών βημάτων τα οποία υλοποιούνται σε συνεχή διάλογο –διάλογο γεμάτο υποχωρήσεις και ενδοτισμό– και με εκείνους ακριβώς τους θεσμούς που διατηρούν την εκμετάλλευση των μη ανθρώπινων ζωών.

Όλα αυτά υπαινίσσονται τη φιλελεύθερη ιδέα ότι η σύγχρονη Δύση είναι ουσιαστικά ο «καλύτερος όλων των δυνατών κόσμων», ο οποίος χρειάζεται μονάχα έναν κάποιο εξευγενισμό όσον αφορά τους τρόπους αντιμετώπισης των ζώων. Δεν είναι δύσκολο να αντιληφθούμε ότι από μία ανάλογη σκοπιά τα ζώα παραμένουν παθητικά υποκείμενα, έρμαια τόσο της αναμφίβολης και πανίσχυρης κυριαρχίας των μηχανών μας όσο και του αποικιοκρατικού βαθιά ανθρωποκεντρικού πατερναλισμού μας.

Μία ανάλογη οπτική δεν είναι σε θέση να δει –ή να της δώσει τη σωστή βαρύτητα– τη συστημική και δομική προέλευση της καταπίεσης και της εκμετάλλευσης των μη ανθρώπινων, όπως και των λιγότερο προνομιούχων, ζωών και επομένως να αναγνωρίσει την ανάγκη μιας πολιτικής προσέγγισης του ζητήματος. Μήπως όμως η βιομηχανική σφαγή των ζώων θα εξηγούνταν πληρέστερα με την ανάγκη και την επιθυμία ολοένα μεγαλύτερου κέρδους

ελάχιστων πολυεθνικών και με το γεγονός ότι αυτό το κέρδος απαιτεί την αναγωγή και τη μετατροπή της φύσης σε αντικείμενο και των ανθρώπινων και μη ανθρώπινων όντων σε προμηθευτές φτηνής εργατικής δύναμης; Σε πράγματα που υπακούνε στους νόμους της πολιτικής οικονομίας και όχι σε εκείνους της ηθικής και τα οποία συνεπώς η τελευταία αδυνατεί να εξηγήσει; Γιατί ο καπιταλισμός δεν επιφυλάσσει καλύτερη μοίρα στα ανθρώπινα όντα, όταν πρόκειται να αντλήσει κέρδος.

Ο πολιτικός αντιειδισμός, μολονότι ξεπήδησε από το εσωτερικό του ηθικού αντιειδισμού, στρέφει την προσοχή του στη συστημική πλευρά του ζητήματος που η ηθική προσέγγιση «αγνοούσε» και επομένως, αντί να εστιαστεί στην ατομική συμπεριφορά των ανθρώπων, αναγνωρίζει τις δομικές αιτίες που συνδέονται με την οικονομία και με τη συνεχή αύξηση του κέρδους μέσα από την εντατική εκμετάλλευση κάθε έμψυχου. Είναι ενδεικτικό ότι ο David Nibert (*Animal Rights/Human Rights: Entaglements of Oppression and Liberation*, 2002), ορίζοντας τον ειδισμό ως μία «ιδεολογία η οποία δημιουργήθηκε και διαδόθηκε, προκειμένου να νομιμοποιηθούν η θανάτωση και η εκμετάλλευση των άλλων ζώων», μετατοπίζει την ευθύνη της καταπίεσης και της εκμετάλλευσης του ζώου από το μεμονωμένο άτομο στις κοινωνικές συνθήκες, οι οποίες με τη σειρά τους επηρεάζουν το μεμονωμένο άτομο. Σύμφωνα με τον ορισμό αυτόν, ο ειδισμός δεν αντιπροσωπεύει μόνο μία ηθική προκατάληψη, αλλά συνιστά ένα σύνολο κοινωνικά αποδεκτών πεποιθήσεων που μας επιτρέπουν να εκμεταλλευόμαστε συναισθανόμενα πλάσματα που ανήκουν σε είδη διαφορετικά του ανθρώπινου.

Αν ο ειδισμός ιδωθεί ως μία από τις ιδεολογίες που νομιμοποιούν, καθιστούν εφικτή και ρυθμίζουν την υπάρχουσα κοινωνική τάξη, ο αντιειδισμός δεν μπορεί παρά να λάβει τα χαρακτηριστικά μιας πολιτικής ρήξης που αποβλέπει τόσο στην αποδόμηση του συνόλου των κανόνων που διαχωρίζουν τα ευτελή σώματα (εκείνα που ανενάως μπορούμε ατιμώρητα να σφάζουμε και να θυσιάζουμε) από τα παραδειγματικά (εκείνα που πρέπει να προστατεύονται και να πολλαπλασιάζονται) όσο και στο ξήλωμα

των υλικών (σφαγεία, εργαστήρια, ζωολογικοί κήποι κλπ.) και επιτελεστικών-συμβολικών (νόμοι, κανονισμοί, διαδικασίες κλπ.) μηχανισμών που υλοποιούν τον διαμελισμό ή εμπλέκονται –άμεσα ή έμμεσα– στα διάφορα στάδιά του.

Πίσω από αυτήν τη ριζική αλλαγή σκοπιάς υπάρχει προφανώς η διαπίστωση ότι η κοινωνία δεν συνιστά απλώς το άθροισμα των ατόμων που τη συνθέτουν, αλλά ό,τι οι κυρίαρχοι κανόνες επιβάλλουν μεταξύ αυτών, το σύνολο των σχέσεων που επιτρέπονται και εκείνων που δεν επιτρέπονται, το σύνολο των σωμάτων που είναι ορατά και αναγνωρίζονται και το σύνολο των σωμάτων που παραμένουν αόρατα και δεν είναι άξια ούτε αναγνώρισης ούτε πένθους. Εξού και το πέρασμα από μία στρατηγική θεμελιωμένη σε αιτήματα εντός των θεσμών σε μία πολιτική απαιτήσεων και διεκδικήσεων εναντίον των θεσμών· εξού και η μεγάλη σημασία που το «δεύτερο κύμα αντιειδισμού» αποδίδει στην όξυνση της σύγκρουσης μεταξύ πολιτικών οπτικών οι οποίες δεν είναι δυνατόν να συνομιλήσουν ή να αναπτύξουν κάποιον διάλογο μεταξύ τους, καθώς αποτελούν φορείς κοσμοθεωρήσεων και οπτικών που είναι αντίθετες και ασυμβίβαστες μεταξύ τους. Η κοινωνική αλλαγή δεν μπορεί να υλοποιηθεί αθροίζοντας ατομικές επιλογές τρόπου ζωής, αλλά πυροδοτώντας και προωθώντας ιστορικές και συλλογικές διαδικασίες σε θέση να μεταμορφώσουν σε πραγματικότητα ό,τι σήμερα μπορούμε μόνο να το φανταστούμε.

Όλα τα προηγούμενα δεν έχουν πρόθεση να ακυρώσουν την ηθική πλευρά του αντιειδισμού. Στον πυρήνα του ο πολιτικός αντιειδισμός δεν επιθυμεί να εκτοπίσει την ηθική διάσταση του ζητήματος, αλλά να καταστήσει ευρύτερο, καθαρότερο και βαθύτερο το βλέμμα μας και αποτελεσματικότερες τις ενέργειές μας. Αν η ηθική από μόνη της είναι θολή και η πολιτική από μόνη της είναι λειψή και κοντόφθαλμη, ο αντιειδισμός είναι υποχρεωμένος να θέσει σε κίνηση μία διττή διαδικασία: ηθικοποίησης της πολιτικής και πολιτικοποίησης της ηθικής. Από την άποψη αυτή, όσο και αν μπορούμε να τις θεωρήσουμε θετικά βήματα, δεν αρκούν οι διάφορες διακηρύξεις δικαιωμάτων των

ζώων για την προστασία τους, όπως ούτε και η διακήρυξη των δικαιωμάτων των ανθρώπων δεν διασφαλίζει πλήρως την προστασία των δικαιωμάτων του συγκεκριμένου ανθρώπου: τα διάφορα έγγραφα περί (ανθρώπινων και μη ανθρώπινων) δικαιωμάτων είναι εξαιρετικά ασθενή και εύθραυστα, η μεροληψία υφιστάμενης κατάστασης είναι έντονη, οι διεθνείς θεσμοί είναι εύκολα χειραγωγήσιμοι, η ανθρωποκεντρική πλεονεξία και η επιθυμία αποφυγής του κόστους της αλλαγής είναι οφθαλμοφανείς, ενώ τα διάφορα οικονομικά συμφέροντα, κυρίως εκείνα της βιομηχανίας του κρέατος, και οι παρασκηνιακές πιέσεις που ασκούν υπέρ τους, είναι πανίσχυρα: πρόκειται για μία σειρά από καθοριστικούς παράγοντες που καθιστούν την όποια πρόοδο ακόμη πιο αβέβαιη.

Επιπροσθέτως είναι απαραίτητο να ξεκαθαριστεί πως ο αντιειδισμός όχι μόνο δεν ταυτίζεται με τη βίγκαν διατροφή και το λάιφ στάιλ, αλλά κινείται πέρα από τα όρια του βιγκανισμού και είναι υποχρεωμένος να το κάνει, αν θέλει να φέρει αποτελέσματα. Σε κοινωνίες όπου η λογοκρισία, η καταπίεση και η πειθαρχία έχουν αντικατασταθεί από την αυτολογοκρισία, την εσωτερικευμένη επιτήρηση και τον ήπιο όσο και εκτεταμένο έλεγχο, ο αντιειδισμός οφείλει να αρματωθεί τόσο εναντίον του κινδύνου της κανονικοποίησης όσο και εναντίον εκείνου του στιγματισμού. Δεν είναι τόσο παράδοξο όσο ίσως με μία επιφανειακή ματιά φαντάζει το γεγονός ότι η κυριότερη αιτία εξημέρωσης του αντιειδισμού στην περιοριστική βίγκαν εκδοχή του θα πρέπει να εντοπιστεί στην εμπορική του επιτυχία. Η κοινωνική αλλαγή δεν συντελείται μέσα από τη συνεχή καθημερινή επανάληψη της εντολής: «Αγόρασε τα σωστά προϊόντα»: τουναντίον η ίδια η ιδέα σύμφωνα με την οποία το καπιταλιστικό σύστημα μπορεί να καταπολεμηθεί με την υιοθέτηση «εναλλακτικών τρόπων ζωής» είναι η πλέον διαστροφική άποψη που το ίδιο το σύστημα έθεσε σε κυκλοφορία και έριξε στην αγορά, προκειμένου να διασφαλίσει την αναπαραγωγή και τη διαιώνισή του – δίδοντας αξία ακόμη και σε προτάσεις ανταγωνιστικές προς αυτό. Με δυο λόγια, ο αντιειδισμός δεν έχει ανάγκη από άλλους καταναλωτές, από καταναλωτές άλλων βιβλίων βίγκαν συνταγών μαγειρικής, από

νέα βίγκαν προϊόντα ή από βίγκαν πιστοποιητικά: ή, ακόμη και αν δεχτούμε ότι όλα αυτά τα έχουμε ανάγκη, οφείλουμε να προσθέσουμε ότι δεν έχουμε ανάγκη μόνο από αυτά, ότι ο βιγκανισμός δεν αρκεί, γιατί δεν αποτελεί παρά μόνο μία από τις πλευρές του συνολικού χειραφετητικού εγχειρήματος. Το ζητούμενο δεν είναι ο βιγκανισμός να καταλάβει μερικά μέτρα παραπάνω στα ράφια των σουπερμάρκετ με τα εμπορεύματα, αλλά ο αντιειδισμός να μετατραπεί σε μία συλλογική δύναμη με εκρηκτική ορμή.

Εξάλλου δεν πρέπει να παραβλέπεται ότι ο άνθρωπος βλάπτει τα ζώα όχι μόνο όταν τα θανατώνει αλλά και με μία σειρά από δραστηριότητες τις οποίες πολύ συχνά οι θιασώτες της βίγκαν διατροφής και οι φιλοζωικές οργανώσεις δεν λαμβάνουν καν υπόψη τους. Για να κατανοηθεί πλήρως η συγκεκριμένη πτυχή του προβλήματος, θα πρέπει να ξεκινήσουμε από την αρχή ότι τα ζώα δεν είναι μόνο «δοχεία ευχαρίστησης και πόνου», κάτι που εκφράζεται μέσα από το στενό και περιοριστικό δίπολο «πόνος/ευχαρίστηση», και από την πορνογραφία του πόνου με την οποία κατακλυζόμαστε καθημερινά (όλο και πιο σκληρές εικόνες κακοποίησης ζώων, παράνομα βίντεο από σφαγεία, συνθήματα που απευθύνονται στο θυμικό, αλλά ελάχιστα στη λογική) και από τον ηθικό αντιειδισμό: υπάρχουν πολυάριθμες περιπτώσεις όπου τα ζώα υφίστανται δεινά, περιορισμούς και αδικίες, δίχως να κακοποιούνται άμεσα ή να δολοφονούνται – το αυτό ισχύει και για τον άνθρωπο. Για παράδειγμα η κατασκευή ενός μεγάλου αυτοκινητόδρομου μέσα από ένα δάσος μπορεί να μην εξοντώνει τα ζώα ή τα πουλιά που ζουν σε αυτό, αλλά καταστρέφει το ενδιαίτημά τους και τα υποχρεώνει να υποστούν περιορισμούς, διαλύει τις κοινωνίες τους, τα εξαναγκάζει να μεταβάλουν όλη τη ζωή τους· τα προγράμματα ηχητικού εντοπισμού του πολεμικού ναυτικού διαταράσσουν σε μεγάλο βαθμό τις ικανότητες και τη ζωή των φαλαινών· το θαλάσσιο ηχητικό περιβάλλον αλλοιώνεται λόγω των ποικίλων ανθρώπινων δραστηριοτήτων (π.χ. εξορύξεις). Για να μην ξεχνάμε τις επιπτώσεις της εκτεταμένης φωτορύπανσης και της ηχορύπανσης σε βάρος των πουλιών, αποδημητικών και μη. Πρόκειται για ζητήματα τα οποία δεν απαιτούν τόσο μία ηθική

απάντηση όσο μία πολιτική λύση και συνδέονται άμεσα με το ερώτημα τι είδος πολυειδικης κοινωνίας επιθυμούμε.

Λαμβάνοντας υπόψιν τα παραπάνω γίνεται σαφές ότι ο αντιειδισμός δεν μπορεί να απολήγει σε ένα ή πολλά like, σε καρδούλες, σε χαμογελαστές ή κλαίουσες φατσούλες, δεν εξαντλείται στην αλλαγή του μέσου επικοινωνίας και έκφρασης της διαμαρτυρίας υπέρ των μη ανθρώπινων, δεν πρέπει να γίνεται αντιληπτός ως μία στρατηγική μάρκετινγκ. Τα νέα μέσα επικοινωνίας διεύρυναν ασφαλώς το κοινό των περιστασιακών καταναλωτών της ηθικής αγανάκτησης εναντίον της κακοποίησης των ζώων και πολλαπλασίασαν τις δυνατότητες να δούμε τι συμβαίνει πίσω από τους τοίχους των σφαγείων, αλλά δεν βοήθησαν να συνειδητοποιήσουμε ότι η εκμετάλλευση των ζώων και η καταδίκη τους σε θάνατο αποτελούν στοιχείο εγγενές και άρρηκτα συνδεδεμένο με τις λογικές που κατευθύνουν την πολιτική οικονομία του κεφαλαίου. Το μόνο απτό αποτέλεσμα του κλικ-ακτιβισμού φαίνεται να είναι ότι απομάκρυναν τους ανθρώπους από τους δρόμους και τις πλατείες, από κάθε συγκεκριμένη επαφή βυθίζοντάς τους σε μία αυτοϊκανοποιητική πορνογραφική σχέση.

Η αντιειδιστική φιλοσοφία δεν αφορά μόνο την προσωπική σφαίρα, τη σφαίρα της δικής μας ιδιωτικής ζωής. Αφορά προπαντός την εκμετάλλευση και την καταδίκη σε θάνατο δισεκατομμυρίων ζώων, μη ανθρώπινων προσώπων που υποφέρουν όπως εμείς, που έχουν συναισθήματα, που σχηματίζουν οικογένειες και κοινωνίες, που επικοινωνούν μεταξύ τους. Άλλωστε –και αυτό το σημείο δεν θα πρέπει να το παραβλέπουμε– ο αντιειδισμός δεν αγωνίζεται μόνο για τα ζώα: το νερό, η γη, οι φυσικοί πόροι που επιτρέπουν την επιβίωση δεν ανήκουν στους πλουσιότερους ή στους ισχυρότερους, σε εκείνους που είναι σε θέση να τα αγοράσουν, αλλά ανήκουν σε όλους μας – και αν θέλουμε να θεωρούμαστε πολιτισμένοι, εξελιγμένοι, υπεύθυνοι έχουμε την υποχρέωση να τα μοιραζόμαστε. Από την άποψη αυτή, ακόμη και αν γίνουμε όλοι βίγκαν, δεν θα εξαφανιστεί η πείνα από τον κόσμο, δεν θα σταματήσουν τα κύματα των καταδιωγμένων, δεν θα εξαλειφτούν οι

σχέσεις κυριαρχίας, όλα συνέπειες μιας κοινωνικής και πολιτικής κατάστασης βασισμένης στην εκμετάλλευση και στην άπειρη ανάπτυξη. Γιατί το θεμελιώδες χαρακτηριστικό του ειδισμού είναι η εκμετάλλευση του όντος όποια μορφή και αν έχει αυτό. Για να καταπολεμήσουμε την πείνα στον κόσμο, την εκμετάλλευση ανθρώπινων και μη πλασμάτων, την κυριαρχία του ισχυρότερου σε βάρος του πιο αδύναμου, δεν αρκεί να αλλάξουμε τον τρόπο διατροφής μας: για να πετύχουμε ένα συγκεκριμένο πολιτικό αποτέλεσμα απαιτείται μία διαδεδομένη αντιειδιστική συνείδηση η οποία θα υποστηρίζεται και από μία βίγκαν πρακτική. Δίχως αυτό το βήμα καμιά πραγματική και ουσιαστική αλλαγή παραδείγματος δεν είναι εφικτή.

Η παραδοσιακή αριστερά, σταθερά αγκιστρωμένη στον ανθρωποκεντρισμό της, δεν έχει ακόμη αντιληφθεί ότι ο αντιειδισμός δεν είναι αντίπαλός της, γιατί ο ίδιος δεν είναι ούτε ουδέτερος ούτε ασηπτικός και βεβαίως ούτε μεταϊδεολογικός: ό,τι αυτάρεσκα και απατηλά χαρακτηρίζεται μεταϊδεολογικό είναι συνώνυμο της ιδεολογίας στη νιοστή δύναμη, μιας ιδεολογίας που ύπουλα παρουσιάζεται ως φυσικό δεδομένο, καθίσταται αόρατη και για τούτο περισσότερο αποτελεσματική. Ο πολιτικός αντιειδισμός, όντας ένα συνολικό απελευθερωτικό-χειραφετητικό εγχείρημα, δεν συμμερίζεται καθόλου ένα κάλεσμα όπως εκείνο με το οποίο η Pelluchon κλείνει το δικό της *Μανιφέστο των ζώων* (Corine Pelluchon, *Το μανιφέστο των ζώων. Η πολιτικοποίηση της υπεράσπισης των ζώων*, μτφ. Θαλής Σταθόπουλος, Μελάνι, 2022): «Ανιμαλιστές όλου του κόσμου, όλων των κομματικών αποχρώσεων και όλων των θρησκευμάτων, ενωθείτε… Ο αγώνας για τα ζώα είναι οικουμενικός· ανήκει σε όλους. Αποδίδοντας δικαιοσύνη στα ζώα σώζουμε την ψυχή μας και εξασφαλίζουμε το μέλλον μας» – στον βαθμό που αποκαλύπτει ότι δεν πρόκειται μόνο για ένα κάλεσμα πλαστό, αλλά και για κάτι πολύ επικίνδυνο. Αυτός είναι και ένας από τους λόγους που το ζήτημα των μη ανθρώπινων ζωών δεν πρέπει να αφεθεί στα χέρια ακροδεξιών και δεξιών οργανώσεων, διεστραμμένων υποτιθέμενων εκφραστών των δικαιωμάτων των ζώων που την ίδια στιγμή με πολλή μεγάλη τους χαρά αφήνουν

μετανάστες και πρόσφυγες να πνιγούν στη Μεσόγειο, να διαιωνίζονται μορφές εκμετάλλευσης και κυριαρχίας σε βάρος ασθενέστερων ομάδων (άλλοτε οι γυναίκες, άλλοτε οι σκλάβοι, άλλοτε οι αποικίες).

Το τραγικό είναι ασφαλώς ότι ακόμη και πολλοί ριζοσπάστες και ακτιβιστές της αριστεράς δεν είναι σε θέση να αποκτήσουν μία βαθύτερη σχέση με την τροφή που εισάγουμε στα σώματά μας, αδυνατούν (ή δεν θέλουν;) να αντιληφθούν ότι η τροφή που καταναλώνουμε κρύβει τεράστια βαναυσότητα. Όταν οι άνθρωποι τρώνε ένα σουβλάκι, μία μπριζόλα, ένα χταπόδι ή ένα φιλέτο δεν σκέφτονται τα φρικτά βάσανα που υφίστανται εκείνα τα ζώα απλώς και μόνο για να μετατραπούν κατόπιν σε τροφή προς κατανάλωση. (Επ' αυτού το εξαιρετικό μυθιστόρημα του Upton Sinclair, *Η ζούγκλα* [μτφ. Νίκος Βλάχος, Ζαχαρόπουλος, 2008] παραμένει αξεπέραστο.) Επομένως το γεγονός ότι είμαστε σε θέση να καθόμαστε στο τραπέζι και να τρώμε ένα κομμάτι μοσχάρι ή κοτόπουλο δίχως να σκεφτόμαστε τις φρικτές συνθήκες υπό τις οποίες τα ζώα εκτρέφονται βιομηχανικά, συνιστά έναν δείκτη των κινδύνων του καπιταλισμού· του αποικιοκρατικού τρόπου με τον οποίο ο καπιταλισμός έχει επιβληθεί στα μυαλά μας: δεν μπορούμε να συνειδητοποιήσουμε μέχρι ποιο σημείο εμπλεκόμαστε στις διαδικασίες του καπιταλισμού και πως άκριτα συνεργαζόμαστε και συμβάλλουμε στη διατροφική πολιτική των πολυεθνικών. Όπως ορθά παρατηρεί η Sarat Colling, αναφερόμενη στην Angela Davis, η έλλειψη μιας κριτικής στάσης σχετικά με την τροφή που καταναλώνουμε αποδεικνύει σε ποιο βαθμό το εμπορευματικό σύστημα κατέστη ο κυριότερος τρόπος με τον οποίο αντιλαμβανόμαστε τον κόσμο (*Animals without Borders*: *Farmed Animal Resistance in New York*, 2013).

Αντιειδισμός και αντικαπιταλισμός είναι το μοναδικό διώνυμο σε θέση να σώσει τον πλανήτη: θα πρέπει να διανύσουμε προς την αντίθετη κατεύθυνση τον δρόμο που η ανθρωπότητα χάραξε έως σήμερα, κυρίως την εποχή της βιομηχανοποίησης, της φιλελεύθερης επιτάχυνσης ενός συστήματος που μετέτρεψε την εκμετάλλευση του ανθρώπου από τον άνθρωπο, του ζώου από τον

άνθρωπο, της φύσης-του περιβάλλοντος από τον άνθρωπο, στον άξονα τόσο της επεκτατικής-αποικιοκρατικής δράσης του όσο και της αντίστασής του σε κάθε απόπειρα μεταβολής. Εδώ και αιώνες τα ανθρώπινα ζώα (δηλαδή εμείς) αναπτύξαμε εντατικές παραγωγικές δραστηριότητες, λεηλατώντας τη γη, αποψιλώνοντας τους πράσινους πνεύμονες που επιτρέπουν σε όλα τα έμβια να ζουν· κατασκευάσαμε τεράστια και συχνά αόρατα λάγκερ συγκέντρωσης, εξολόθρευσης, καταναγκαστικής εργασίας, όπου εκατομμύρια πουλερικά, πρόβατα, βοοειδή, χοίροι, ακόμη και άλογα ή γαϊδούρια «εκτράφηκαν», για να χάσουν για πάντα την πραγματική ζωή: γιατί τους επιφυλάξαμε μία ζωή σύντομη, ρυθμισμένη αποκλειστικά από τους κύκλους παραγωγής, από τη ζήτηση κρέατος εκ μέρους ενός πληθυσμού που ωθείται να επιλέξει μία διατροφή πλούσια σε ζωικές πρωτεΐνες και ζωικά λίπη, που είναι τριπλά επιβλαβή: για τα ζώα που φονεύονται για την απόλαυση του ουρανίσκου μας, για το περιβάλλον και τέλος για εμάς τους ίδιους. Με άλλα λόγια, έχουμε να κάνουμε με ένα μοντέλο καταστροφικής ανάπτυξης –αλλά σε τελική ανάλυση πρόκειται τωόντι για αληθινή εξέλιξη ή μήπως βρισκόμαστε σε φάση ενέλιξης;– την οποία υποστηρίζουν με όσους μηχανισμούς διαθέτουν –και είναι πολλοί και ισχυροί– οι πολυεθνικές για να ικανοποιήσουν τα δικά τους συμφέροντα. Οι συνέπειες ενός ανάλογου οικονομικού-πολιτικού μοντέλου δεν μπορεί παρά να είναι ολέθριες για το περιβάλλον και τη ζωή όλων των πλασμάτων – ανθρώπινων και μη ανθρώπινων. Η νίκη του καπιταλιστικού και ειδιστικού εγωισμού δεν μπορεί να θεωρηθεί πρόοδος: δεν συνιστά παρά ένα περαιτέρω βήμα προς το τέλος της ανθρωπότητας και της ζωότητας στο σύνολό τους.

Δεν έχει να κάνει με δυσοίωνο καταστροφισμό. Όσες εκκλήσεις και αν γίνουν στις κυβερνήσεις και στις πολυεθνικές του κρέατος (και όχι μόνο· ολοταχώς κινούνται και οι πολυεθνικές των βίγκαν προϊόντων), προκειμένου να αναλογιστούν τις ευθύνες τους και να δουν πώς έχει πραγματικά η κατάσταση, να αντιληφθούν το μέγεθος της καταστροφής που συντελείται, κάθε καλή πρόθεση καταλήγει φωνή βοώντος εν τη ερήμω και δεν εισακούεται. Δεν μπορούμε να εναποθέσουμε τις ελπίδες σε

αυτούς, γιατί αφελώς τους ζητάμε να παραιτηθούν από τα προνόμιά τους και να αφήσουν χώρο σε μία επαναστατική –αναμφίβολα αντικαπιταλιστική– λογική, αν θέλουμε να σώσουμε τον πλανήτη – καθώς δεν υπάρχει άλλος δρόμος έξω από εκείνον της κατάργησης της ιδιωτικής κατοχής των μέσων παραγωγής και των (ανθρώπινων, μη ανθρώπινων, φυσικών, περιβαλλοντικών) πόρων, της ρήξης με την τυραννία του κέρδους και της συσσώρευσης του κεφαλαίου.

Οι απλές εκκλήσεις σε κυβερνήσεις που βρίσκονται στην υπηρεσία πανίσχυρων καπιταλιστικών-οικονομικών συμφερόντων δεν θα μπορέσουν ποτέ να βάλουν τέρμα σε ένα σύστημα εκμετάλλευσης που διαιωνίζει την πραγματικότητα της κυριαρχίας σε βάρος των ασθενέστερων. Ούτε θα επιτευχθεί με προσωπικές διατροφικές επιλογές που ενισχύουν τον καταναλωτισμό ούτε με την επίκληση κάποιων αφηρημένων δικαιωμάτων ούτε ακόμη με την αποκλειστική προσφυγή στην ηθική και τη συμπόνια – δίχως βέβαια να παραβλέπουμε την αξία των τελευταίων. Μία οικονομική διαδικασία δεν είναι κάτι αφηρημένο, αλλά κάτι απολύτως συγκεκριμένο και κατά συνέπεια η ατομική βούληση δεν αρκεί για μία αναστροφή της πορείας.

Για να αντιπαλέψουμε και να ξεπεράσουμε τη δύναμη της αγοράς απαιτείται μία δύναμη ίση και αντίθετης κατεύθυνσης: εκείνη μιας νέας ηθικής, πολιτικής, κοινωνικής, περιβαλλοντικής ενότητας. Ας το χωνέψουμε: έχουμε να κάνουμε με ένα πολύπτυχο αγώνα. Απαιτείται πρωτίστως μία νέα κριτική δύναμη που θα υπερασπίζεται τη ζωή όποια μορφή και αν έχει, όποιο νευρικό σύστημα και αν διαθέτει, σε όλα τα μήκη και πλάτη του πλανήτη. Το ζητούμενο δεν είναι να σωθεί μόνο η ανθρωπότητα, γιατί έτσι δεν θα βγούμε ποτέ από τον φαύλο κύκλο του εγωισμού της ιδιοκτησίας και της αυτοαναφοράς στον οποίο εδώ και αιώνες κινούμαστε. Θα πρέπει να χρησιμοποιήσουμε τον ορθό λόγο, τη σκέψη μας, θέτοντάς τον στην υπηρεσία των άλλων μορφών ζωής και του πλανήτη.

Οι εκφραστές της αριστεράς θα πρέπει κάποια στιγμή να αντιληφθούν πως ο αγώνας για την απελευθέρωση των ζώων δεν

βρίσκεται στον αντίποδα της επαναστατικής προοπτικής, αλλά συνιστά αναντικατάστατο κομμάτι της, και είμαστε υποχρεωμένοι να ανακαλύψουμε και να αναπτύξουμε σχέσεις μεγαλύτερης συμπόνιας όχι μόνο με τα ανθρώπινα, αλλά και με τα άλλα πλάσματα με τα οποία μοιραζόμαστε αυτόν τον πλανήτη· θα πρέπει κάποια στιγμή να συνηθίσουμε να βλέπουμε όχι τέλεια συσκευασμένα και κομμένα κομμάτια κρέας, αλλά διαμελισμένα υποκείμενα.

Ιδωμένο από την οπτική αυτή το ζήτημα των μη ανθρώπινων υπάρξεων μας βοηθά να συμπεράνουμε ότι το ξήλωμα ενός συστήματος τόσο διαβρωτικού, τόσο διάχυτου και τόσο ισχυρού δεν είναι δυνατόν να εξαρτάται αποκλειστικά από τις πρακτικές και τις επιλογές του υποκειμένου, όσο σημαντικές και αν είναι αυτές με όρους προσωπικής ηθικής και μαρτυρίας. Μόνο μέσα από την αλληλεγγύη και τη συλλογική στράτευση θα μπορούμε να ελπίζουμε σε μία ενεργητική και γόνιμη εναντίωση σε εκείνη την εξουσία και –αν και δεν είναι δυνατό να προβλέψουμε το πότε και τον απαιτούμενο χρόνο– στην ανατροπή του κόσμου στον οποίο ζούμε.

Δεν θα ήταν υπερβολικός ο ισχυρισμός ότι ο αντιειδισμός αποτελεί σήμερα το καθαρότερο συνώνυμο του αντικαπιταλισμού, εξού και ο αντικαπιταλισμός θα πρέπει να είναι ο κοινός παρονομαστής των συμμαχιών που οφείλει να επιδιώκει η αντιειδιστική πρόταση, αφομοιώνοντας τις θεωρητικές και πρακτικές κατακτήσεις των απελευθερωτικών και χειραφετητικών κινημάτων του παρελθόντος και του παρόντος, δίχως στιγμή να διστάσει να ξεσκεπάσει τον ανθρωποκεντρισμό που φωλιάζει σε πολλά από αυτά τα δυνάμει ανατρεπτικά εγχειρήματα. Ο αντιειδισμός αναδεικνύει τον κεντρικό χαρακτήρα της αντικαπιταλιστικής πάλης που καθίσταται ταυτόχρονα το σημείο συνάντησης και η συγκολλητική ουσία με άλλους «ανθρώπινους» κοινωνικούς αγώνες.

Είναι προφανές πως ο αντιειδισμός δεν είναι μία θεωρία που στοχεύει στην απλή μεταρρύθμιση του υπάρχοντος κόσμου –της κοινωνίας μας, της πολιτικής μας, της οικονομίας μας, του

υλικού και συμβολικού πολιτισμικού συστήματος εντός του οποίου ζούμε και του οποίου αφομοιώνουμε και εσωτερικεύουμε ερμηνευτικά σχήματα, αξίες και ηθική– αλλά επιδιώκει να τον αλλάξει άρδην. Είναι όμως και μία θεωρία και μία πράξη σε διαρκές γίγνεσθαι, όχι μία άμεση λύση την οποία πιστεύουμε πως μπορούμε να πετύχουμε με τεχνολογικές καινοτομίες, όπως το εργαστηριακό («τεχνητό», «συνθετικό», «καλλιεργημένο», ή όπως αλλιώς επιλέγουν να το ονομάσουν) κρέας, με το περίφημο «ευτυχισμένο κρέας» ή με τη βίγκαν διατροφή που όχι μόνο δεν μεταβάλλουν τις έννοιες της κυριαρχίας και της εκμετάλλευσης και τις ιεραρχικές λογικές, αλλά ούτε αμφισβητούν τους ρόλους που εμείς επιβάλαμε στα μη ανθρώπινα όντα και σε όσες ομάδες συχνά υποβιβάζουμε στο επίπεδο του ζώου, θέλοντας με τον τρόπο αυτόν να δικαιολογήσουμε τη στάση μας απέναντί τους – ας μην ξεχνάμε ότι για τους ναζί οι Εβραίοι ήταν «αρουραίοι», σύμβολα μόλυνσης, ή «ψείρες», σύμβολα παρασιτικής ζωής· ο βρόμικος και άξεστος είναι «γουρούνι»· οι σαρανταπέντε Γιάννηδες έχουν ενός «κοκόρου γνώση» και η γυναίκα χαμηλής ηθικής είναι «σκρόφα». Όλες οι προαναφερθείσες πρακτικές, οι συγκεκριμένες αντιλήψεις, όσο και αν μειώνουν τον αριθμό των δολοφονημένων ατόμων, όσο και αν περιορίζουν τη ζωική οδύνη, στην πραγματικότητα δεν κινούνται στην κατεύθυνση της απελευθέρωσης των ζώων: δεν αντιπροσωπεύουν μικρά βήματα στην κατεύθυνση της απελευθέρωσης των ζώων, αλλά τεράστια άλματα προς τα μπρος του βιομηχανικού μάρκετινγκ, ώστε να μπορεί να καθησυχάζει τη συνείδηση των καταναλωτών και εκείνη των εμπλεκόμενων βιομηχανιών.

Εξάλλου ούτε ο ανθρωποκεντρισμός μας φαίνεται να αμφισβητείται από επιλογές όπως οι προηγούμενες, καθώς και πάλι στα ζώα επιφυλάσσουμε τον ρόλο του παθητικού αντικειμένου, της καλοσύνης και της ηρωικής συμπόνιας μας, και δεν τα αναγνωρίζουμε ως πολιτικά υποκείμενα. Παρότι εδώ και χιλιετίες δεν σταματήσαμε να εκλεπτύνουμε τις πρακτικές επιλογής και εξημέρωσης, να επιδιώκουμε συνεχώς πιο αποτελεσματικά μέσα αιχμαλώτισής τους, τα μη ανθρώπινα είναι προικισμένα με ενσυνείδητη δράση (agency)· και με την πρώτη ευκαιρία

εξεγείρονται ή επιχειρούν να αποδράσουν από τα στρατόπεδα συγκέντρωσης και εξόντωσης στα οποία τα έχουμε κλεισμένα, από τους διάφορους τόπους στους οποίους τα φυλακίζουμε. Αν η πορνογραφία του πόνου και ο ηθικός αντιειδισμός μετέτρεπαν τα ζώα σε απλά αντικείμενα οίκτου εξαρτημένα από τον ανθρωποκεντρικό πατερναλισμό, ο πολιτικός αντιειδισμός έρχεται να μας δείξει ότι τα ζώα δεν είναι «δίχως φωνή», ότι φωνή έχουν – και για τον λόγο αυτόν τα υποχρεώνουμε να ζουν σε συνθήκες τέτοιες που ούτε να μπορούν να απαντήσουν ούτε και εμείς να θέλουμε να τα ακούσουμε όταν αντιδρούν. Τα ζώα έχουν δικές τους φωνές και επομένως εμείς οφείλουμε να τις ακούσουμε και κυρίως να σταματήσουμε να θεωρούμε ότι έχουμε το δικαίωμα να μιλάμε εξ ονόματός τους. Είμαστε εμείς που τους αφαιρούμε τη φωνή. Είναι απαραίτητο να σταματήσουμε να εισάγουμε ολοένα και πιο ύπουλους φραγμούς μεταξύ του ανθρώπινου και του ζωικού –του τύπου: «Ο άνθρωπος είναι το μόνο ζώο σε θέση να επαναστατήσει»– και να απεκδυθούμε τον ρόλο του υπεραλτρουιστή ήρωα και σωτήρα, υιοθετώντας μία στάση ταπεινής πολιτικής αλληλεγγύης πλάι και υπέρ όλων των «κολασμένων της Γης», από όποιο «είδος» και αν προέρχονται, μπροστά στον πόνο τους. Η εξέγερση των ζώων δεν έχει ανάγκη από εισαγωγικά.

Ο αντιειδισμός δεν παρατηρεί και δεν θεωρητικοποιεί απλώς το τέλος της ζωικής οδύνης, αλλά επιδιώκει το τέλος της κυριαρχίας μας σε βάρος των ζώων, τη χειραφέτησή μας από την ίδια την έννοια της κυριαρχίας –τόσο μεταξύ των διάφορων ειδών (διαειδικά) όσο και εντός ενός εκάστου είδους (ενδοειδικά), αν και μάλλον είναι η ίδια η κατηγορία του «είδους» που θα πρέπει να τεθεί υπό αμφισβήτηση– και τον τερματισμό του συστήματος των ιεραρχικών λογικών και των ταξινομήσεων. Από τη σκοπιά αυτή ο αντιειδισμός συνεπάγεται έναν επαναπροσδιορισμό του ανθρώπινου και όλου εκείνου του δικτύου σημασιών που αποκαλούμε γλώσσα, πολιτική, ηθική, πολιτισμό με την ευρύτερη –πνευματική και υλική– έννοια: γιατί είναι ακριβώς αυτό το πλέγμα μηχανισμών που δημιουργεί τη ρήξη μεταξύ ανθρωπότητας και ζωότητας, μία ρήξη που ο αντιειδισμός στοχεύει να επουλώσει.

Αλλά ας μην κρυβόμαστε όμως. Ο επαναπροσδιορισμός του σύμπαντος εντός του οποίου κινείται ο αντιειδισμός δεν είναι εύκολος: η αποστολή του, η αλλαγή παραδείγματος στην οποία αποβλέπει, η δημιουργία νέων εργαλείων δεν είναι κάτι εύκολο, ούτε διαδικασίες που μπορούμε να θέσουμε σε κίνηση ακολουθώντας κάποιον τσελεμεντέ, δεν υπάρχουν έτοιμες συνταγές, γιατί η απελευθέρωση των ανθρώπινων και μη ζωών δεν μπορεί παρά να απαιτεί μία ριζική αλλαγή σκέψης και καθημερινών πρακτικών. Σε κάθε περίπτωση ποτέ δεν θα μπορέσουμε να αποκτήσουμε υψηλή κοινωνική συνείδηση, τέτοια που θα μας επιτρέψει να εναντιωθούμε στον καπιταλισμό –ο οποίος πάντα θα αντιστέκεται σε κάθε απόπειρα αλλαγής από τα κάτω– αν δεν αρθρώσουμε μία ριζικά διαφορετική γλώσσα, αν δεν συνηθίσουμε στο γεγονός ότι κάθε πλάσμα έχει δικαίωμα στη ζωή, χωρίς να απειλείται, να κακοποιείται, να δολοφονείται από το ανθρώπινο είδος, το οποίο θεωρεί ότι έχει δικαίωμα να σφετερίζεται κάθε άλλη μορφή ζωής πάνω στον πλανήτη και να τη μεταχειρίζεται κατά το δοκούν, προκειμένου να διαιωνίσει την ύπαρξή του.

Αλλά ούτε πώς ακριβώς θα είναι ο κόσμος που θέλουμε είμαστε σε θέση να μαντέψουμε: ο αντιειδισμός δεν έχει την αξίωση να προσφέρει έτοιμες λύσεις, δεν είναι μεσσιανισμός. Γνωρίζουμε ωστόσο ότι, όσο ο ανθρωποκεντρισμός και ο καπιταλισμός θα παραμένουν οι κυρίαρχοι και ηγεμονικοί παράγοντες και δεν θα αμφισβητείται η έννοια και η πραγματικότητα της κυριαρχίας, είναι δύσκολο να μετατρέψουμε την υπάρχουσα κατάσταση, γιατί η κυριαρχία και η εκμετάλλευση συνιστούν ένα από τα οχυρά του σημερινού συστήματος: κυριαρχία και εκμετάλλευση της φύσης (δάση, θάλασσα, γη, βουνά), κυριαρχία και εκμετάλλευση όλων των πιο αδύνατων μορφών ζωής – είναι για να εδραιωθούν κυριαρχία και εκμετάλλευση που το είδος μας στην πορεία του χρόνου επεξεργάστηκε και μετήλθε διάφορες ιδεολογίες: τον ρατσισμό, τον σεξισμό, τις πολιτικές ισορροπίες, τους οικονομικούς λόγους κ.ά. ανάλογα με το εκάστοτε συγκείμενο.

Ίσως η μοναδική ελπίδα που έχουμε να έγκειται στην αμοιβαία

αναγνώριση και στη συνάντηση: σε μία συνάντηση διατεθειμένη να θέσει υπό αμφισβήτηση τα προνόμιά μας και τον εσωτερικευμένο φασισμό μας· όχι μόνο τον προφανή και τον μακροσκοπικό, αλλά και τον αόρατο, το φυσικό τέκνο του καρτεσιανού δυϊσμού, της εκμετάλλευσης του πιο αδύναμου από τον ισχυρότερο, του εσωτερικευμένου και φυσικοποιημένου –και για τον λόγο αυτό συγκαλυμμένου– προνομίου. Είμαστε άνθρωποι, αλλά είμαστε και/προπαντός ζώα.

Μήνυμα στο μπουκάλι…

Δεν είναι εύκολο να προβλέψουμε τις μελλοντικές εξελίξεις ούτε και είμαστε βέβαιοι ότι αυτό που επιθυμούμε και για το οποίο παλεύουμε θα γίνει ποτέ πραγματικότητα: ο δρόμος είναι απότομα ανηφορικός και μακρύς. Επιπλέον ούτε και εμείς σήμερα διαθέτουμε όλα τα απαραίτητα (μεθοδολογικά, εννοιολογικά, πολιτικά) εργαλεία για να οικοδομηθεί ο κόσμος που επιθυμούμε, ένας κόσμος τόσο διαφορετικός από αυτός στον οποίον ζούμε· και ασφαλώς δεν μπορεί να κτιστεί με τα υλικά του παρελθόντος. Συν τοις άλλοις η ιστορική εμπειρία μάς έχει αποδείξει ότι οι παγίδες που ελλοχεύουν είναι άπειρες: εντός μας (υποκειμενικές) και εκτός μας (αντικειμενικές). Αλλά πρέπει να το επιχειρήσουμε, να δημιουργήσουμε έναν κόσμο συμβίωσης πέρα από ταξινομήσεις και κλουβιά…

Η μεταφορά του αλφάβητου θα μπορούσε να μας δώσει σε μεγάλο βαθμό μία εικόνα της διάστασης που υφίσταται μεταξύ της παρούσας κατάστασης του αντιειδισμού και της κοινωνίας που επιθυμούμε να οικοδομήσουμε: το πρώτο γράμμα είναι παρόν, όπως και το τελευταίο: η ιεραρχική και περιοριστική οργάνωση των λογικών που φυλακίζουν, ρυθμίζουν και διαιωνίζουν την κυριαρχία και τον ανθρωποκεντρισμό (το Α)· μία κοινωνία όπου όλα τα ανθρώπινα και μη ζώα θα μπορούν να ζήσουν ελεύθερα (το Ω): είναι όλα εκείνα τα γράμματα που βρίσκονται στη μέση που μας λείπουν και αυτά που πρέπει να βρούμε· λόγους και πρακτικές που θα μας δείξουν πώς στην υλικότητα της ιστορίας

θα καταστρέψουμε τα κλουβιά, συμβολικά και υλικά, όπου είναι φυλακισμένα όλα τα όντα, ανεξάρτητα από το είδος στο οποίο ανήκουν. Ας αναζητήσουμε και ας δημιουργήσουμε ορισμένα έστω από τα γράμματα αυτού του αντιειδιστικού αλφάβητου. Δεδομένης της πολιτικής, κοινωνικής και πολιτισμικής ατμόσφαιρας στην οποία ζούμε και της κρούστας που χιλιετίες ανθρωποκεντρισμού έχουν δημιουργήσει, αναγνωρίζουμε ότι δεν πρόκειται για τόσο εύκολο έργο, αλλά ας προσπαθήσουμε να γεμίσουμε έστω κάποια κενά αυτού του αλφάβητου· αν είναι δύσκολο να γράψουμε όλα τα γράμματα που λείπουν, ας βρούμε έστω κάποια από αυτά. Γιατί δεν υπάρχει άλλος δρόμος… γιατί μονάχα αν φανταστούμε το αδύνατο θα μπορέσουμε να μεταβάλουμε μία απαράδεκτη κατάσταση που μοιάζει αμετάβλητα παγιωμένη.

Raúl Zibechi – Λαοί σε κίνηση στη Λατινική Αμερική

Έχουν περάσει 30 χρόνια από την εξέγερση των Ζαπατίστας, ένα κίνημα που έθεσε το ζήτημα της αυτονομίας στο επίκεντρο της πολιτικής συζήτησης και της απελευθερωτικής δράσης. Είναι αρκετός χρόνος για να αξιολογήσουμε πού βρισκόμαστε ή, τουλάχιστον, να επιχειρήσουμε μια προσέγγιση προς αυτή την κατεύθυνση.

Σε αυτές τις τρεις δεκαετίες, ο ζαπατισμός έχει δημιουργήσει τις δικές του δομές διακυβέρνησης και έχει προκαλέσει μια τριπλή αλλαγή, γενεαλογική, έμφυλη και ως προς το χρώμα του δέρματος. Στα εδάφη όπου «ο λαός κυβερνά και η κυβέρνηση υπακούει», όπως λέει ένα από τα συνθήματα του κινήματος, χτίζουν έναν νέο κόσμο, βασισμένο σε δικές τους δομές, τις οποίες χαρακτηρίζω ως μη κρατικές εξουσίες, αφού δεν εντάσσονται στην κρατική δομή ούτε ελέγχονται από κάποια

πολιτική ή στρατιωτική γραφειοκρατία, καθώς η διαρκής εναλλαγή όσων αναλαμβάνουν καθήκοντα στα συμβούλια καλής διακυβέρνησης, στους δήμους και τις κοινότητες, καταφέρνει να αποτρέψει τη συγκέντρωση εξουσίας που επέρχεται με τις γραφειοκρατίες οι οποίες είναι πάντα μόνιμες, ούτε εκλεγμένες ούτε ανακλητές. Αυτοί οι νέοι κόσμοι συντίθενται από κοινωνικές σχέσεις που είναι πολύ λιγότερο πατριαρχικές και καπιταλιστικές από ό,τι οι σχέσεις που παρατηρούμε στον κόσμο γύρω μας. Τα διάφορα εγχειρήματα στην υγεία, την εκπαίδευση, την παραγωγή και τη δικαιοσύνη ελέγχονται από τις βάσεις στήριξης, οι οποίες τις συντηρούν και επιλέγουν εκείνες κι εκείνους στις οποίες και στους οποίους ανατίθενται τα διάφορα καθήκοντα. Η ύπαρξη καλλιεργειών χωρίς αγροχημικά, η διανομή μέσω των δικών τους δικτύων ανταλλαγής, η μόνιμη συζήτηση για τον υπολογισμό της τιμής πώλησης και η ελάχιστη χρήση χρήματος, μας διδάσκουν ότι πέρα □□από το γεγονός πως δεν

υπάρχει ατομική ιδιοκτησία των μέσων παραγωγής, είναι δυνατή η δημιουργία πλούτου ελεγχόμενου από την κοινωνία. Ένα καθοριστικό στοιχείο στον κόσμο των Ζαπατίστας είναι η συλλογική εργασία (minga ή tequio) η οποία θέτει την κοινότητα και τα κοινά σε κεντρική θέση έναντι του ατόμου και του ατομικισμού που προωθεί το σύστημα. Με αυτόν τον τρόπο χτίζουν ένα είδος αντικαπιταλιστικής «πολιτικής οικονομίας» που καθορίζεται από τη μη-ιδιοκτησία, τη συλλογική διαχείριση και την κοινή εργασία.

Ξεκινώντας από αυτές τις σύντομες σκέψεις, θα ήθελα να επισημάνω επτά χαρακτηριστικά των διαδικασιών οικοδόμησης της αυτονομίας, που αναμφίβολα προέρχονται από στον Ζαπατισμό, αλλά που ξεπερνούν το γεωγραφικό πλαίσιο της Τσιάπας.

Το πρώτο είναι ότι οι αυτόνομες διαδικασίες έχουν κερδίσει μια θέση στις πρακτικές των κινημάτων, σε σημείο που, αν και μειοψηφικές, δεν είναι πλέον περιθωριακές. Η αυτονομία είναι μια πολιτική δύναμη που είναι παρούσα σε όλα τα κινήματα, με ιδιαίτερη έμφαση στους αυτόχθονες πληθυσμούς και το φεμινιστικό κίνημα, αλλά και στα μαύρα κινήματα, στους

αγροτικούς πληθυσμούς και στα αστικά κέντρα. Ο πολλαπλασιασμός των πολιτοφυλακών αυτοάμυνας σε ολόκληρη τη Λατινική Αμερική (στο Cherán και στο Guerrero στο Μεξικό, οι περιπολίες των αγροτών και οι φύλακες της λιμνοθάλασσας στο Περού, οι ιθαγενικές πολιτοφυλακές των Nasa και των Misak στην Cauca της Κολομβίας, οι ομάδες αυτοάμυνας των λαών του Αμαζονίου στη Βραζιλία και τόσες άλλες περιπτώσεις σχεδόν σε όλες τις χώρες της περιοχής), δείχνουν την αξιοσημείωτη εξάπλωση του αιτήματος για αυτονομία. Στη διοικητική ενότητα της Αμαζονίας στη Βραζιλία, δεκάδες λαοί συντάσσουν πρωτόκολλα για την οριοθέτηση των εδαφών τους. Ο γεωγράφος Fabio Alkmin τα ορίζει ως «αυτόνομα πρωτόκολλα διαβούλευσης»: από το 2014, υπάρχουν 64 λαοί του Αμαζονίου σε 48 εδάφη που έχουν κάνει αυτήν την επιλογή, προσπερνώντας την κωλυσιεργία του κράτους για την εκπλήρωση ενός στόχου που είχε θεσπίσει το Σύνταγμα πριν από τρεις δεκαετίες. Παράλληλα, η δημιουργία του δικτύου αυτοάμυνας «Φρουρά Cimarrona» στην Cauca της Κολομβίας, που ακολουθεί το παράδειγμα της Ιθαγενικής Φρουράς που είχε δημιουργηθεί νωρίτερα, στις αρχές του αιώνα, μας λέει ότι οι μαύροι πληθυσμοί υιοθετούν επίσης τη στρατηγική της αυτονομίας.

Το δεύτερο είναι ότι πρέπει να μιλάμε για αυτονομίες στον πληθυντικό, αφού κάθε λαός, κάθε κοινότητα ή κίνημα, πραγματώνει την αυτονομία με τον δικό του τρόπο, με τους δικούς του χρόνους και χαρακτηριστικά. Τα συμβούλια των Nasa που συνδέονται με το Περιφερειακό Συμβούλιο Ιθαγενών της Cauca (Consejo Regional Indígena del Cauca – CRIC) είναι πολύ διαφορετικά από τα συμβούλια καλής διακυβέρνησης της Τσιάπας. Με τη σειρά της, η Αυτόνομη Εδαφική Κυβέρνηση του Έθνους των Wampis στο βόρειο Περού (Gobierno Territorial Autónomo de la Nación Wampis – GTANW 2015) και η μεταγενέστερη συμμαχία με το έθνος των Awajún (2018), κατέγραψαν Σύνταγμα και συγκρότησαν κοινοβούλιο, σε αντίθεση με άλλους

λαούς που δεν ακολούθησαν αυτόν τον τύπο οργάνωσης Οι Γκουαρανί Mbya της Ιθαγενικής Περιοχής Tenondé Porá, στην

πολιτεία του Σάο Πάολο, ασκούν την εδαφική τους αυτονομία εξαλείφοντας τη φιγούρα του αρχηγού και αντικαθιστώντας τη με ένα Συμβούλιο Ηγεσίας, η πλειονότητα του οποίου αποτελείται από γυναίκες και νέοι, δημιουργώντας έναν πολιτιστικό μετασχηματισμό μακράς εμβέλειας ως προς το εξωτερικό της κοινότητας, «ενσωματώνοντας την ετερότητα χωρίς να αφήνεται να υποταχθεί σε αυτήν», όπως λέει ο σύντροφος LucasKeese [1] .

Το τρίτο ζήτημα είναι ότι οι αυτονομίες δεν αποτελούν κάποιον τελικό στόχο ή μια θεσμοθετημένη συνθήκη, αλλά μια μακροχρόνια διαδικασία, η οποία είναι πάντα ημιτελής, όπως ο κύκλος στην ιστορία του γέρο-Αντόνιο [2] … Ο A. Fabio [3] σημειώνει ότι «η οικοδόμηση της αυτονομίας δεν έχει τέλος και δεν μπορεί ποτέ να θεωρηθεί μια διαδικασία πλήρης ή ολοκληρωμένη, όσο μεγάλη κι αν είναι». Πρόκειται για αυτονομίες σε αντίσταση και για την αντίσταση, αυτονομίες που δεν είναι τόποι άφιξης αλλά χώροι αγώνα όπου χτίζονται νέες κοινωνικές σχέσεις. Επομένως, δεν πρέπει να βλέπουμε τις αυτονομίες ως θεσμούς αλλά ως άλλες κοινωνικές σχέσεις, οι οποίες τροποποιούνται καθώς οι συνθήκες απαιτούν αλλαγές και νέα επιτεύγματα. Διότι οι αυτονομίες δεν ακολουθούν μοντέλα ούτε προσκολλώνται σε ιδεολογίες, αλλά προκύπτουν από την ανάγκη της επιβίωσης ενάντια σε έναν τρόπο καπιταλιστικής συσσώρευσης μέσω της υφαρπαγής ή του εξορυκισμού, που απειλεί την ίδια τηνύπαρξη των ανθρώπων. Το τέταρτο είναι ότι διαφέρουν από την ευρωπαϊκή κληρονομιά, την αυτονομία του Καστοριάδη, των εργατικών συμβουλίων ή του ιταλικού εργατισμού (operaismo).

Δεν είναι ούτε χειρότερα είδη αυτονομίας ούτε καλύτερα, αλλά διαφορετικά και αυτό για δύο σπουδαίους λόγους: ο ένας είναι η ιστορική και δομική ετερογένεια των κοινωνιών μας που ανέλυσε ο Aníbal Quijano [4] και ο δεύτερος η βαρβαρότητα του Τέταρτου Παγκοσμίου Πολέμου [5] , απέναντι στην οποία δεν υπάρχει κανένας άλλος τρόπος υπεράσπισης των εδαφών και υπεράσπισης της ζωής. Το πέμπτο είναι ίσως το πιο περίπλοκο: δεν υπάρχουν καθαρές αυτονομίες, απολύτως αποκομμένες από οτιδήποτε θυμίζει κράτος,

ενώ υπάρχουν πολλές γκρίζες, ενδιάμεσες ζώνες, που σχηματίζονται από διττές και μεταβαλλόμενες πρακτικές. Εν μέρει επειδή το κράτος και το κεφάλαιο λειτουργούν ανταγωνιστικά ως προς τους οργανωμένους λαούς με στόχο να κερδίσουν την υποστήριξη των καταπιεσμένων και αφετέρου επειδή, όπως δείχνει η εμπειρία, τα αυτόνομα εδάφη είναι χωροχρόνοι υπό αμφισβήτηση, καθώς βρίσκονται υπό πολιορκία, τόσο υλικά όσο και συμβολικά.

Το έκτο είναι η αντικατάσταση της κριτικής σκέψης ακαδημαϊκής φύσης, που ιστορικά καθοριζόταν από λευκά αρσενικά της μεσαίας τάξης, από τρόπους σκέψης που βασίζονται σε συλλογικές πρακτικές, όχι σε κάποιο είδος έρευνας-δράσης αλλά, όπως επισημαίνουν οι Ζαπατίστας, στο γεγονός ότι «Η δική μας μεταθεωρία είναι η πρακτική μας». Βρισκόμαστε μπροστά σε μια ριζική αλλαγή σε σχέση με την κριτική σκέψη που γνωρίζαμε. Πολύ περισσότερο όταν οι Ζαπατίστας προσθέτουν πως «η πρακτική έχει ισχυρό ηθικό φορτίο». Δεν πρόκειται για μια ηθική που καθορίζει το τι είναι σωστό ή τι λάθος, αλλά μάλλον για μια ηθική της συνέπειας, του να στηρίζεις όσα λες με το σώμα σου, να συνδέεις τις λέξεις με τις πράξεις, να λες ό,τι κάνεις και να κάνεις αυτό που λες, όπως έχουν επισημάνει σε αρκετές περιπτώσεις. Όσοι από εμάς είχαμε γαλουχηθεί με την ιδέα της δημιουργίας οργανώσεων που χτίζουν τις βάσεις τους, βάσεις που λειτουργούν ως αντικείμενα που πρέπει να ακολουθούν την καθοδήγηση ή την πρωτοπορία, βρισκόμαστε μπροστά σε μια αλλαγή τόσο ισχυρή που δύσκολα μπορεί κανείς να κατανοήσει. Αυτές οι βάσεις, οι «μάζες», όπως συνεχίζουν να τις αποκαλούν κάποιοι, ήταν αδρανείς, δεν είχαν δική τους ζωή, περιορίζονταν στο να ακολουθούν τις εντολές εκείνων που τις καθοδηγούσαν, ενώ η ζωντανή ουσία της αντίστασης είναι οι λαοί που αγωνίζονται. Ίσως γι' αυτό ο υποδιοικητής Μάρκος θεωρούσε ότι η πιο σημαντική αλλαγή ήταν η αλλαγή στον τρόπο σκέψης: «Από την επαναστατική πρωτοπορία στο να διοικείς υπακούοντας. Από την κατάληψη της Εξουσίας από τα Πάνω στην οικοδόμηση της εξουσίας των από τα κάτω. Από την επαγγελματική πολιτικήστην πολιτική της καθημερινής ζωής. Από τους ηγέτες στους ανθρώπους. Από την

έμφυλη περιθωριοποίηση στην άμεση συμμετοχή των γυναικών. Από την περιφρόνηση του άλλου στον εορτασμό της διαφορετικότητας» [6] .

Αν και πολλοί δυσκολεύονται να το πιστέψουν, πολλές ομάδες και λαοί στη Λατινική Αμερική εφαρμόζεται ήδη αυτόν τον τρόπο σκέψης και δράσης, επειδή είναι ένας τρόπος που δεν γεννιέται από κάποια καθοδήγηση ή από κάποιους ηγέτες αλλά από κάτι πολύ βαθύτερο: την κοινή λογική των ανθρώπων, που γεννιέται από τις αντιλήψεις και την κουλτούρα των από τα κάτω. Το έβδομο σημείο πρέπει να μελετηθεί προσεκτικά: οι αυτονομίες ως μια νέα στρατηγική για να αλλάξεις τον κόσμο ή για να κάνεις μια επανάσταση, ή όποια άλλη διατύπωση προτιμά κάθε άτομο. Ενάντια στην ξεπερασμένη αντίληψη της κατάληψης της κρατικής εξουσίας, αναπτύσσονται αυτόνομες περιοχές που επεκτείνονται οριζόντια, όπως συνέβη με τη δημιουργία των νέων καρακόλ στην Τσιάπας, την οργάνωση της πολιτοφυλακής Cimarrona στην Cauca ή τις περισσότερες από 500 ανακτήσεις γης των Μαπούτσε στη νότια Χιλή. Αυτή η ανάπτυξη προς κάθε πλευρά είναι ασταμάτητη. Αργή μεν, αλλά στο πλαίσιο μιας συλλογικής λογικής την οποία δεν μπορούν πλέον να σταματήσουν, γιατί η συστημική και πολιτισμική κρίση μάς λέει ότι είτε θα αυτοκυβερνηθούμε ή θα χαθούμε.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΗ: Στάλθηκε από τον Ζιμπέκι για να διαβαστεί στην εκδήλωση που έγινε στην θεσσαλονίκη από την τοπική πρωτοβουλία ενόψει του διεθνούς καλέσματος στις 12 Οκτώβρη από το εθνικό ιθαγενικό κογκρέσο και από το ιθαγενικό συμβούλιο διακυβέρνησης του Μεξικού

***1** Ακτιβιστής και ανθρωπολόγος στο πανεπιστήμιο του Σάο Πάολο που έζησε μαζί με τους λαούς Γκουαρανί. Βλ. Keese, Lucas (2021). A esquiva do xondaro. Movimento e ação política guaraní mbya. São Paulo: Elefante.*

2 *La historia del principio y del fin, Subcomandante Insurgente Marcos, Σεπτέμβριος 1999.*

3 *Alkmin, Fabio (2023). Plantando palavras, colhendo autonomias: os protocolos de consulta na defesa dos territórios indígenas amazónicos. Élisée – Revista de Geografia da Universidade Estadual de Goiás, Vol. 12, Nº 1.*

4 *Περουβιανός κοινωνιολόγος και ουμανιστής (1930-2018) που ανέπτυξε τις έννοιες της «αποικιοκρατίας της εξουσίας» και της «αποικιοκρατίας της γνώσης».*

5 *Όρος που χρησιμοποίησε το 1999 ο Subcomandante Marcos για να περιγράψει τη νεοφιλελεύθερη καπιταλιστική επίθεση που ακολούθησε το τέλος του «Τρίτου Παγκοσμίου Πολέμου», όπως χαρακτήρισε ο Μάρκος τον λεγόμενο «Ψυχρό Πόλεμο».*

6 *Entre la luz y la sombra, 25 Μάη 2014 (Ο Subcomandante Marcos ανακοινώνει τον θάνατό του)*

Συγκέντρωση ενάντια στις εξορύξεις στην Ήπειρο – Σάββατο 21/10 στις 12:00π.μ

Το Σάββατο 21 Οκτώβρη στις 12 θα είμαστε στην κεντρική πλατεία της #Ελεούσας με υλικό της συνέλευσης ενάντια στις εξορύξεις. Προσυγκέντρωση στις 11 π.μ. στο πάρκινγκ έξω από την κατάληψη Αντιβίωση. Αναχώρηση στις 11:30. Όποιος κόσμος μπορεί να διαθέσει όχημα ας το φέρει.

ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΙΣ ΕΞΟΡΥΞΕΙΣ ΣΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ

Σύμφωνα με τα σχέδια των λίγων και εκλεκτών που έχουν βαλθεί να διαφεντεύουν τις ζωές μας, είχε προγραμματιστεί μέσα στο καλοκαίρι να αρχίσουν οι εξορυκτικές δραστηριότητες στην

Γιουργάνιστα του δήμου Ζίτσας. ΜΜΕ, κράτος και εταιρεία μιλούν για ερευνητική γεώτρηση, λες και είναι μια ήπια, μη παρεμβατική διαδικασία, που απλώς θα καλύψει τα κενά στις γνώσεις μας σε σχέση με το υπέδαφος της περιοχής. Οι αποφάσεις έχουν ήδη παρθεί και είναι ξεκάθαρες: την έρευνα ακολουθεί η εξόρυξη. Άπαξ και ξεκινήσει, η Ήπειρος γίνεται εξορυκτική περιοχή και μάλιστα, η πρώτη περιοχή πανελλαδικά με χερσαίες εξορυκτικές δραστηριότητες!

θα γίνει λοιπόν, σαν μια από τις πολλές περιοχές του πλανήτη που βγάζοντας υδρογονάνθρακες είδαν την γη, τον αέρα και το νερό τους να ρυπαίνεται, τον τόπο να ερημώνει, τους κατοίκους να φτωχοποιούνται ακόμα περισσότερο στερούμενοι όλων των υπόλοιπων παραγωγικών δραστηριοτήτων που θα μπορούσαν να ανθούν εκεί πριν την καταστροφή και πλήρη εξάρτηση που επιφέρουν οι πετρελαϊκές εταιρίες.

Έχουμε δει ότι όπου εκτάσεις γης παραχωρούνται σε εταιρείες για εξόρυξη, οι τοπικές κοινωνίες δεν ευημερούν, ούτε απολαμβάνουν φτηνότερη πρόσβαση στην ενέργεια. Αντιθέτως, λούζονται τις επιπτώσεις στο περιβάλλον και την υγεία τους και την στρατιωτικοποίηση και τον πλήρη έλεγχο από κρατικούς και ιδιωτικούς στρατούς που διαφυλάσσουν τα κέρδη των εταιριών, καθώς γίνονται το επίκεντρο γεωπολιτικών ανταγωνισμών και συγκρούσεων.

Και αν κάποιοι διατηρούν την ψευδαίσθηση ότι αυτά συμβαίνουν κάπου μακριά κι εδώ είναι Ευρώπη κι έχουμε θεσμούς και νομοθεσία, λυπούμαστε, αλλά θα τους χαλάσουμε το όνειρο! Σύμφωνα με τους νόμους, τις συμβάσεις, τις μελέτες και όλα τα σχετικά έγγραφα, η εταιρία είναι υπεύθυνη και για την εκπόνηση της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΜΠΕ) και για την διαχείριση των δεδομένων από την έρευνα και για την διάθεση και την τιμή του απολήψιμου προϊόντος και για τον έλεγχο της ίδιας της δραστηριότητας. Δεν γίνεται σε κανένα σημείο σαφές ποιες είναι οι υποχρεώσεις της ή οι κυρώσεις που θα δεχτεί σε περίπτωση μη τήρησης των ελαχίστων συμφωνημένων ή σε περίπτωση ατυχήματος και άλλων καταστροφών.

Κι αν όλα αυτά ακούγονται πολύ τραβηγμένα για να μην τα γνωρίζουμε και η αλλαγή στη φυσιογνωμία και την βιωσιμότητα της περιοχής είναι πολύ σοβαρό ζήτημα για μη μετράει η γνώμη μας, οι αρμόδιοι θα πουν πως έχει ολοκληρωθεί με επιτυχία η ενημέρωση και η διαβούλευση με την τοπική κοινωνία! Έλα! Και εγώ πού ήμουνα; Η μόνη εκδήλωση «ενημέρωσης», ήταν μια ημερίδα

που πραγματοποιήθηκε από στελέχη της Energean, το ΤΕΕ (το μισό διαφωνούσε) και την τοπική εξουσία (Καχριμάνη και Πλιάκο) μια Τρίτη του Φλεβάρη, στις 3 η ώρα το μεσημέρι, σε ξενοδοχείο εκτός πόλης. Σαν να λέμε μεταξύ τους και σχεδόν στα κρυφά, για να μην ξέρει ο κόσμος τι είναι αυτό που θα ψήφιζαν στην συνέχεια, οι ίδιοι και οι παρατάξεις τους, στην επιτροπή περιβάλλοντος της περιφέρειας και το δημοτικό συμβούλιο της Ζίτσας. Από μεριάς υπουργείου η διαβούλευση έγινε διαδικτυακά και ολοκληρώθηκε τον Απρίλιο! Όποιος διέθετε τις τεχνικές γνώσεις μπορούσε να διαβάσει την δημοσιευμένη ΜΠΕ, με τα σημαντικότερα σημεία της γραμμένα στα αγγλικά και να μπει να κάνει σχόλια. Έκτοτε δεν ξανακούσαμε κάτι για αυτό!
Η δε εταιρία κινείται ήδη στην περιοχή ως άλλος αποικιοκράτης, τάζοντας χάντρες και καθρεφτάκια. Φροντίζει ώστε να γνωρίζουμε όσα λιγότερα γίνεται, ενώ χτίζει ήδη το προφίλ της κοινωνικής της ευαισθησίας. Οπότε, ενημερωνόμαστε από τα τοπικά μίντια, που απλώς αναπαράγουν τα δελτία τύπου της, ότι προσπαθεί να κερδίσει την τοπική κοινωνία με φτηνές δωροδοκίες, όπως η προσφορά σχολικών ειδών, μερίδων χριστουγεννιάτικου γεύματος και κλιματιστικών στο κέντρο υγεία Βουτσαρά, χορηγία στη θεατρική ομάδα του Δήμου Ζίτσας για τη φετινή παράσταση. Έτσι καλύπτονται κάποιες τοπικές ανάγκες, η εταιρία κάνει τη δουλειά της αποκτώντας δημοφιλία και συσκοτίζοντας τα σχέδια θανάτου, μετατρέποντας σε συνένοχους τοπικούς φορείς και συλλόγους! Παράλληλα, όλα δείχνουν προς τις προσωπικές δωροδοκίες τοπικών αρχόντων που συναινούν χωρίς να έχουν τα μούτρα να ψελλίσουν ούτε ένα επιχείρημα υπέρ αυτής της επιλογής, αλλά για αυτά δεν μας έχουν ενημερώσει τα κανάλια! Δεν τσιμπάμε με τα δολώματα τους. Ξέρουμε καλά τι κρύβεται πίσω από το κοινωνικό τους προσωπείο. Είμαστε απέναντι σε αυτούς και τα συμφέροντα τους καθώς και σε κάθε εγχείρημα που τους δίνει χώρο να φανούν ως ευεργέτες. Παίρνουμε θέση και κρατάμε απόσταση από τέτοιες φιέστες και τα νταραβέρια τους.
Ό,τι γνωρίζουμε το μάθαμε γιατί μας καίει, γιατί διαβάσαμε, ψάξαμε ρωτήσαμε και μοιραστήκαμε με άλλους ανθρώπους, χωρίς οικονομικά ή πολιτικά συμφέροντα, ανθρώπους από τα κινήματα, τους συλλόγους και τις συνελεύσεις στα χωριά, από τα δίκτυα και τους συντονισμούς αλληλεγγύης και αγώνα που χτίζονται γύρω από τα ζητήματα της υπεράσπισης της φύσης και των ζωών μας. Η μόνη ελπίδα βρίσκεται στις δικές μας αντιστάσεις.
ΔΕΝ ΜΑΣ ΛΟΓΑΡΙΑΖΟΥΝ,

ΘΑ ΜΑΣ ΒΡΟΥΝ ΜΠΡΟΣΤΑ ΤΟΥΣ!
ΑΝΟΙΧΤΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΣΤΑ ΓΙΑΝΝΕΝΑ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΛΕΗΛΑΣΙΑ
Συνέλευση κάθε Τρίτη στις 20.00 στον ΕΚΧ ΑΛΙΜΟΥΡΑ
https://againstnrglooting.blogspot.com
fb: Ανοιχτή συνέλευση ενάντια στην ενεργειακή λεηλασία
e-mail: antioilgiannina@gmail.com

Κοινωνικά κέντρα : Εδαφικοποιώντας το αύριο: Συζήτηση με εγχειρήματα από το Μιλάνο

Η μετατροπή της Αθήνας σε τουριστική βιτρίνα κάνει μια ολόκληρη πόλη να ασφυκτιά κάτω από τη μέγγενη των ψηφιακών πλατφορμών βραχυπρόθεσμης ενοικίασης (airbnb, booking) που σε συνάρτηση με τα δυσπρόσιτα ενοίκια εκτοπίζουν τους κατοίκους από τις γειτονιές του κέντρου. Το γεγονός αυτό, σε συνάρτηση με την ακρίβεια και τη διάλυση της εργασίας, εντείνει το σπάσιμο των κοινωνικών δεσμών, την εξατομίκευση, τη μοναξιά και την αδυναμία συλλογικοποίσης και ανάληψης από κοινού δράσης των καταπιεσμένων.Από την πλευρά μας, ενάντια σε αυτό το καθεστώς που προωθεί την εξαθλίωση, τη φτώχεια και την καταστολή, οφείλουμε να συλλογικοποιήσουμε την αντίσταση για να είμαστε

σε θέση να υπερασπιστούμε τους δημόσιους χώρους.
Σε αυτό το πλαίσιο δεν είναι τυχαία η επίθεση στα κέντρα αγώνα (Άνω Κάτω Πατησίων και Κατάληψη Ζιζάνια) που δρουν σε πολυπολιτισμικές γειτονιές του κέντρου και κάνουν πράξη την αλληλεγγύη και τη συβίωση των από κάτω, ντόπιων και μεταναστών, αλλά και την πρόσφατη εκκένωση της κατάληψης του Βοτανικού Κήπου Πετρούπολης, ενός κυττάρου δημιουργίας που παρήγαγε πολιτική και πολιτισμό για 14 χρόνια.Σε αυτή τη συγκυρία, στον νέο, ελεύθερο-κοινωνικό-χώρο «αλτάι», στα Εξάρχεια, οργανώνουμε την εκδήλωση με τίτλο: «Κοινωνικά Κέντρα-Εδαφικοποιόντας το αύριο». Καλεσμένοι είναι σύντροφοι από το κατειλημμένο κοινωνικό κέντρο «Cantiere», και το συγκρότημα καταλήψεων αλληλοβοήθειας «Lo Spazio del Mutuo Soccorso» στο Μιλάνο, καθώς και εγχώρια εγχειρήματα.
Ο Ε.Κ.Χ. είναι το έδαφος που μας εισάγει στον δημόσιο χώρο. Εκεί που κάθε μέρα διεξάγονται οι εμφύλιοι για το νόημα της ζωής σε όλα τα επίπεδα. Εκεί που το άτομο, τα κοινωνικά στρώματα, οι τάξεις αναμετριούνται για την ίδια την ύπαρξη, αλλά και την προοπτική τους, εκεί που η σύγκρουση αξιών και σημασιών καθορίζει τον χρόνο, την ελευθερία, την ίδια τη ζωή. Μέσα στις σημερινές συνθήκες, οι ελεύθεροι κοινωνικοί χώροι και τα στέκια γειτονιάς μπορούν να αναδείξουν το συλλογικό με νέους όρους, ώστε αυτό να γίνει ανάχωμα όχι μόνο απέναντι στην γενική εξατομίκευση, αλλά και στη διαρκή επέκταση της ιδιωτικοποιημένης και φιλελευθεροποιημένης πρακτικής ακόμη και σε κάθε τι εναλλακτικό που θέλει να παρουσιάζεται με ριζοσπαστικό/ανατρεπτικό πρόσημο.
Η προοπτική είναι οι Ε.Κ.Χ να αποτελέσουν ένα εμπράγματο κυτταρικό παράδειγμα της μικρής αυτόνομης κοινότητας. Η ίδρυση τέτοιων κέντρων είναι την ίδια στιγμή μια πολιτική επιλογή, μια στρατηγική για τη νίκη του κόσμου μας, χαράσσοντας την όλο και μεγαλύτερη διεύρυνση του ζωτικού μας χώρου και της δύναμης της κοινωνίας απέναντι στο κράτος και το κεφάλαιο.
Ως απαραίτητο πρώτο βήμα αυτής της στρατηγικής είναι η εδαφικοποίηση των αγώνων μας μαζί με την κοινωνία μέσα από τη δημιουργία και δικτύωση κοινοτήτων και κοινών σε αντιπαράθεση με το υπάρχον. Εκεί όπου θα σφυρηλατηθεί η ενότητα των καταπιεσμένων, η σχέση μεταναστριών/ών με ντόπιους, ώστε μέσα από την αλληλεπίδραση να έρθει κοντά η δυτική με τη μη δυτική σκέψη και πρακτική, από ανθρώπους που αγωνίζονται καθημερινά ενάντια στο σύστημα της κυριαρχίας σε όλα τα επίπεδα, από το

πιο απλό έως το πιο σύνθετο.
Σκοπός μας είναι να μέσα από τη διαβούλευση να επανεφεύρουμε την αξία τέτοιων κέντρων που αποτελούν πυρήνα των ιδεών και των πολιτικών μας και μπορούν να αποτελέσουν τόσο ανάχωμα στις στρατηγικές που σχεδιάζει το κράτος και το κεφάλαιο για τις ζωές και τις γειτονιές μας όσο και προεικόνιση μιας άλλης κοινωνικής οργάνωσης.
Έχοντας περάσει από διάφορα πολιτικά και οργανωτικά μοντέλα, είτε από διάθεση πειραματισμού και εξερεύνησης πιο κοινωνικά γειωμένων πρακτικών απεύθυνσης, είτε άλλες φορές από αδυναμία, ψάχνουμε να βρούμε τη θέσμιση εκείνη που θα λειτουργεί σε δύο κατευθύνσεις. Αφενός το άνοιγμά μας στην κοινωνία, την αλληλεπίδρασή μας με όσον το δυνατόν περισσότερο κόσμο, χωρίς περιχαρακώσεις. Αφετέρου, μας ενδιαφέρει να κερδίσουμε το στοίχημα της συστράτευσης με τον κόσμο αυτό σε μια προοπτική αγώνα και όχι απλά να επιτύχουμε μια ακίνδυνη συνεύρεση. Επομένως, επιθυμία μας είναι, εκτός από τα ζητήματα προοπτικής να συζητήσουμε και τις αδυναμίες των χώρων αυτών, τις πρακτικές που έχουν αποτύχει, το κάθε εγχείρημα ανάλογα με το περιβάλλον που υφίσταται και δρα.
Πορεία αλληλεγγύης στις καταλήψεις, Σάββατο, 21.10.2023, στις 12:00, στο σταθμό ΗΣΑΠ, Άνω Πατήσια.

Ανακοίνωση KCK (Kurdistan Communities Union) – Λύνοντας το Παλαιστινιακό και το Κουρδικό Ζήτημα

*Ανακοίνωση του **K**urdistan **C**ommunities **U**nion στις 13/10*

Μετάφραση : Μηνάς Μπλάνας

Χιλιάδες άνθρωποι, τόσο από το Ισραήλ όσο και από την Παλαιστίνη, έχουν χάσει τις ζωές τους από τις επιθέσεις που

πραγματοποιήθηκαν από την Χαμάς και τις επόμενες επιθέσεις από το κράτος του Ισραήλ ενάντια στους Παλαιστίνιους, ειδικότερα στην Λωρίδα της Γάζας. Και οι δύο επιθέσεις κατέληξαν σε μία πλήρη σφαγή. Είμαστε βαθιά ανήσυχοι και λυπημένοι γι' αυτή την κατάσταση. Ως Κουρδικό Κίνημα Ελευθερίας, θα θέλαμε να εκφράσουμε τα συλλυπητήριά μας τόσο στον παλαιστινιακό αραβικό λαό όσο και στον εβραϊκό λαό του Ισραήλ. Όχι μόνο όσα έχουν γίνει μέχρι τώρα, αλλά και τα μελλοντικά σενάρια που συζητιούνται, είναι άκρως ανησυχητικά. Πρόκειται για εξαιρετικά λανθασμένες στάσεις που βαθαίνουν τα προβλήματα και καταλήγουν σε σφαγές της κοινωνίας. Κατ'αρχάς, θα πρέπει να εγκαταλειφθούν αμέσως και να σταματήσουν οι επιθέσεις.

Όπως οι μέθοδοι της Χαμάς είναι λάθος, η στάση του ισραηλινού κράτους είναι επίσης απαράδεκτη. Το ισραηλινό κράτος πρέπει να τερματίσει τις επιθέσεις και τον αποκλεισμό της Γάζας και δεν πρέπει να καταφύγει σε βία κατά του παλαιστινιακού λαού με κανέναν τρόπο.

Το παλαιστινιακό πρόβλημα δεν μπορεί να λυθεί μέσω της βίας, αλλά μέσω της δημοκρατίας και της αναγνώρισης των δικαιωμάτων των Παλαιστίνιων. Η βίαιη προσέγγιση μόνο θα βαθύνει τα προβλήματα. Η πικρή εικόνα που προέκυψε τις τελευταίες μόλις ημέρες, είναι αποτέλεσμα της ώθησης του παλαιστινιακού ζητήματος σε μια άλυτη κατάσταση. Και η αιτία που συμβαίνει αυτό, είναι το ίδιο το πρόβλημα. Εάν κάποιος είναι πραγματικά ενοχλημένος από αυτή την κατάσταση, είναι απαραίτητο να επικεντρωθεί στη λύση του παλαιστινιακού ζητήματος. Κάθε βήμα που πρέπει να γίνει, κάθε στάση που πρέπει να ληφθεί, χωρίς να συζητιέται η λύση του παλαιστινιακού ζητήματος και τα δικαιώματα του παλαιστινιακού λαού, θα οδηγήσει σε εμβάθυνση των προβλημάτων. Το αιώνιο Παλαιστινιακό ζήτημα έχει αποδείξει αυτό το γεγονός επανειλημμένα.

Οι εξελίξεις στην Παλαιστίνη και το Ισραήλ κατέδειξαν για άλλη μια φορά τη σημασία μιας προσέγγισης στο πλαίσιο ενός «δημοκρατικού έθνους» από τον Abdullah Öcalan για τη λύση των προβλημάτων στη Μέση Ανατολή. Η κρατικιστική νοοτροπία είναι η ρίζα των προβλημάτων που αντιμετωπίζει η κοινωνία και η ανθρωπότητα. Από την ιστορία μέχρι τις μέρες μας, καθώς έχει αναπτυχθεί αυτή η νοοτροπία, τα προβλήματα έχουν αυξηθεί. Το γεγονός ότι το κράτος γεννήθηκε πρώτα στη Μέση Ανατολή, έχει καθοριστικό ρόλο στο γεγονός ότι τα προβλήματα στη Μέση Ανατολή είναι τόσο πολλά και βαθιά ριζωμένα. Από την άλλη, τα προβλήματα βάθυναν ακόμη περισσότερο με τη μεταφορά του συστήματος του έθνους-κράτους που ανέπτυξε η καπιταλιστική νεωτερικότητα στη Μέση Ανατολή. Όλα τα προβλήματα στη Μέση Ανατολή σήμερα, συμπεριλαμβανομένου του Κουρδικού ζητήματος, πηγάζουν από τη νοοτροπία του έθνους-κράτους. Η ισραηλινο-παλαιστινιακή σύγκρουση είναι επίσης ριζωμένη στη νοοτροπία του έθνους-κράτους. Όλα τα προβλήματα στη Μέση Ανατολή, ιδιαίτερα το κουρδικό και το παλαιστινιακό, μπορούν να λυθούν μόνο με την υπέρβαση του έθνους-κράτους. Αυτός είναι ο μόνος τρόπος να διορθωθεί η λάθος πορεία στη Μέση Ανατολή. Εάν πρόκειται να υπάρξει μια πραγματική αλλαγή, αυτό μπορεί να επιτευχθεί μόνο με την υπέρβαση της νοοτροπίας του έθνους-κράτους, με την ανάπτυξη του συστήματος του «δημοκρατικού έθνους» που βασίζεται στη συνύπαρξη, την ισότιμη και κοινή ζωή των λαών και σε αυτή τη βάση, με τη δημοκρατική επίλυση των ζητημάτων του κουρδικού και του παλαιστινιακού λαού. Τα προβλήματα δεν μπορούν να λυθούν με τη δημιουργία περισσότερων κρατών, όπως συχνά ειπώνεται. Αντίθετα, τα προβλήματα μπορούν να λυθούν με την ενίσχυση της κοινωνίας, την ανάπτυξη της δημοκρατίας και μιας ζωής σύμφωνα με το «δημοκρατικό έθνος» που βασίζεται στην ελεύθερη, ισότιμη, δημοκρατική αυτοδιοίκηση και βούληση των κοινωνιών. Έτσι μπορούν να λυθούν τα προβλήματα τόσο του εβραϊκού λαού όσο και του παλαιστινιακού λαού.

Η Ιερουσαλήμ, η οποία θεωρείται ιερή από τρεις θρησκείες και οι αρχαίες παλαιστινιακές και ισραηλινές γεωγραφίες, μπορούν καλύτερα να ζήσουν με ελευθερία και ειρήνη με αυτό το μοντέλο. Διαφορετικά, τα μοντέλα των εθνών-κρατών οδηγούν αναπόφευκτα σε σύγκρουση, πόλεμο και αμοιβαία καταστροφή. Αυτό φαίνεται καλύτερα στην αραβο-εβραϊκή πραγματικότητα. Η μόνη μέθοδος για να εξαλειφθεί αυτό το συγκρουσιακό και καταστροφικό δίλημμα είναι η προσέγγιση του «δημοκρατικού έθνους».

Η υπόθεση του παλαιστινιακού λαού είναι νόμιμη και τίποτα δεν μπορεί να αρνηθεί τη νομιμότητά της. Ως Κουρδικό Κίνημα Ελευθερίας, στεκόμαστε πάντα δίπλα στη δίκαιη υπόθεση του παλαιστινιακού λαού. Η λύση του παλαιστινιακού είναι εξίσου σημαντική με το κουρδικό ζήτημα για τη λύση των προβλημάτων και την ανάπτυξη του εκδημοκρατισμού στη Μέση Ανατολή. Το κράτος του Ισραήλ πρέπει να δει αυτή την πραγματικότητα και πάνω από όλα να αναγνωρίσει την ύπαρξη και τη δημοκρατική βούληση του παλαιστινιακού λαού. Η λύση του παλαιστινιακού ζητήματος είναι θεμελιώδης προϋπόθεση για όλους τους λαούς της Μέσης Ανατολής, ιδιαίτερα για τον εβραϊκό λαό, για να ζήσουν με ελευθερία, ασφάλεια και ειρήνη. Από την άλλη, μια σωστή και με σεβασμό προσέγγιση στα ιστορικά δράματα και τις γενοκτονίες που βίωσε ο εβραϊκός λαός το απαιτεί απολύτως. Χωρίς λύση στο παλαιστινιακό ζήτημα, ο εβραϊκός λαός δεν μπορεί να αισθάνεται άνετα στη συνείδησή του και δεν μπορεί να καταδικάσει και να εξαλείψει τη μεταχείριση στην οποία έχει υποβληθεί. Πιστεύουμε ότι ο εβραϊκός λαός έχει αρκετή από αυτή τη συνείδηση, τη σοφία και τη θέληση. Ο εβραϊκός λαός είναι ένας από τους αρχαίους λαούς της Μέσης Ανατολής και έχει πολύ σημαντική θέση και συμβολή στη διαμόρφωση της κουλτούρας και της κοινωνικότητας της Μέσης Ανατολής. Όπως ακριβώς οι κούρδικοι, αραβικοί, περσικοί, τούρκικοι, αραμαϊκοί κ.λπ. λαοί της Μέσης Ανατολής, έτσι και ο εβραϊκός λαός έχει το δικαίωμα να ζει στη Μέση Ανατολή, στην αρχαία γεωγραφία όπου έζησε ιστορικά.

Το τουρκικό κράτος και η κυβέρνηση ΑΚΡ-ΜΗΡ δεν προσεγγίζουν το παλαιστινιακό ζήτημα ειλικρινά και πραγματικά. Το χειρίζεται εξ ολοκλήρου ως ένα θέμα που μπορεί να εκμεταλλευτεί. Ο φασίστας αρχηγός Ταγίπ Ερντογάν προσεγγίζει το Παλαιστινιακό ζήτημα με αυτή την αντίληψη και προσπαθεί να το χρησιμοποιήσει ως διαπραγματευτικό χαρτί για να εφαρμόσει τις πολιτικές του για κουρδική γενοκτονία. Αυτός είναι ο μόνος λόγος που τους ενδιαφέρει το Παλαιστινιακό ζήτημα. Διαφορετικά, σίγουρα δεν είναι ολόψυχα στο πλευρό του παλαιστινιακού λαού. Αν το τουρκικό κράτος και ο Ταγίπ Ερντογάν ήταν ειλικρινείς σε αυτά που λένε, πρώτα απ' όλα δεν θα προσέγγιζαν έτσι τους Κούρδους και θα έλυναν το κουρδικό ζήτημα.

Όπως δεν μπορεί κανείς να είναι δίκαιος και δημοκρατικός στο Ισραήλ, χωρίς να βλέπει και να αναγνωρίζει τα δικαιώματα του παλαιστινιακού λαού, έτσι δεν μπορεί να είναι το ίδιο στην Τουρκία χωρίς να βλέπει την κουρδική πραγματικότητα, χωρίς να αναγνωρίζει τα δικαιώματα του κουρδικού λαού και χωρίς να υποστηρίζει τον αγώνα του. Συγκεκριμένα, κανείς δεν μπορεί ποτέ να σταθεί δίπλα στη δίκαιη υπόθεση των άλλων. Η προσέγγιση του κουρδικού λαού και του κουρδικού ζητήματος στην Τουρκία μοιάζει με χαρτί λυχνίας.

Είναι απολύτως αδύνατο για όσους κοιτάζουν τους Κούρδους με σκοτεινά πρόσωπα ή τους αγνοούν, να προσεγγίσουν σωστά τους άλλους και να σταθούν δίπλα τους. Αν αυτό επιχειρείται, τότε υπάρχει μεγάλη διαστρέβλωση και υποκρισία. Αυτό κάνει η κυβέρνηση ΑΚΡ-ΜΗΡ και ο Ταγίπ Ερντογάν. Στην ομιλία του, ο Ταγίπ Ερντογάν από τη μια υποτίθεται λέει ότι οι επιθέσεις του κράτους του Ισραήλ είναι άδικες και τις καταδικάζει. Αλλά από την άλλη, στην ίδια ομιλία, μιλάει με μίσος για το πώς θα επιτεθεί ακόμη περισσότερο στους Κούρδους και θα σκοτώσει περισσότερους/ες. Αυτό δεν είναι υποκριτική ανεντιμότητα και εξαπάτηση του κόσμου; Αυτά είναι σίγουρα κροκοδείλια δάκρυα.

Πώς μπορεί κανείς να μιλήσει για το τι συμβαίνει στη Γάζα και τα δεινά του παλαιστινιακού λαού, όταν αυτό που γίνεται στη Ροζάβα είναι προφανές και θα συνεχιστεί; Στις αεροπορικές επιδρομές του τουρκικού κράτους κατά της Ροζάβα βομβαρδίστηκε ολόκληρο το σύστημα υποδομής της περιοχής. Φράγματα, σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής, πετρελαιοπηγές, αποθήκες ανεφοδιασμού και πολλές άλλες εγκαταστάσεις χτυπήθηκαν. Σε αυτές τις επιθέσεις έχασαν τη ζωή τους δεκάδες άνθρωποι.

Όσοι το κάνουν αυτό στον κουρδικό λαό, δεν μπορεί να αναμένεται να είναι ειλικρινείς απέναντι στον παλαιστινιακό λαό και την υπόθεσή του. Από την άλλη πλευρά, όσοι δεν υψώνουν τις φωνές τους ενάντια στις επιθέσεις και τις σφαγές του κράτους και της κυβέρνησης AKP-MHP κατά των Κούρδων και της Ροζάβα και όσοι το βλέπουν αυτό σωστό και το υποστηρίζουν, δεν μπορούν να είναι σε μια βάσιμη προσέγγιση. Τα δάκρυα που χύνονται από αυτές τις ομάδες δεν είναι τίποτε άλλο από τα κροκοδείλια δάκρυα που έριξε ο Ταγίπ Ερντογάν. Ίσως δεν γνωρίζουν πώς φαίνονται, αλλά όλοι στον κόσμο εκτός από αυτούς ξέρουν πολύ καλά πώς φαίνονται.

Συμπροεδρία

Εκτελεστικό Συμβούλιο του KCK (Ένωση Δημοκρατικών Κοινοτήτων του Κουρδιστάν)

ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΤΟΥ ΕΚΧ ΒΟΤΑΝΙΚΟΥ ΚΗΠΟΥ ΣΤΗΝ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΤΑ

ΠΟΓΚΡΟΜ ΣΤΟΝ ΕΒΡΟ ΚΑΙ ΣΤΟ ΧΛΩΡΑΚΑ

Έγινε την Πέμπτη 12-10 η εκδήλωση, για τα πογκρόμ στον Έβρο και στη Λεμεσό, καθώς και η προβολή ντοκιμαντέρ "Η δική μου αλήθεια", έξω από το Βοτανικό Κήπο στην πλατεία Αγ. Δημητρίου την οποία αφιερώσαμε στον Στέλιο Φαϊτάκη αναρτώντας πανό για την καταστροφή του έργου του.

Η ενημέρωση για τα γεγονότα και τις κινητοποιήσεις στο Χλώρακα και στη Λεμεσό ήταν διατυπωμένες με ενδελέχεια από τον σ. Χάρη της Συσπείρωση Ατάκτων (Sispirosi Atakton), οι νομικές και πολιτικές προεκτάσεις από τα πογκρόμ στον Έβρο από τον δικηγόρο Θανάση Καμπαγιάννη και οι ενδιαφέρουσες εισηγήσεις από την ανοιχτή συνέλευση ενάντια στις προωθήσεις και τη συνοριακή βία.

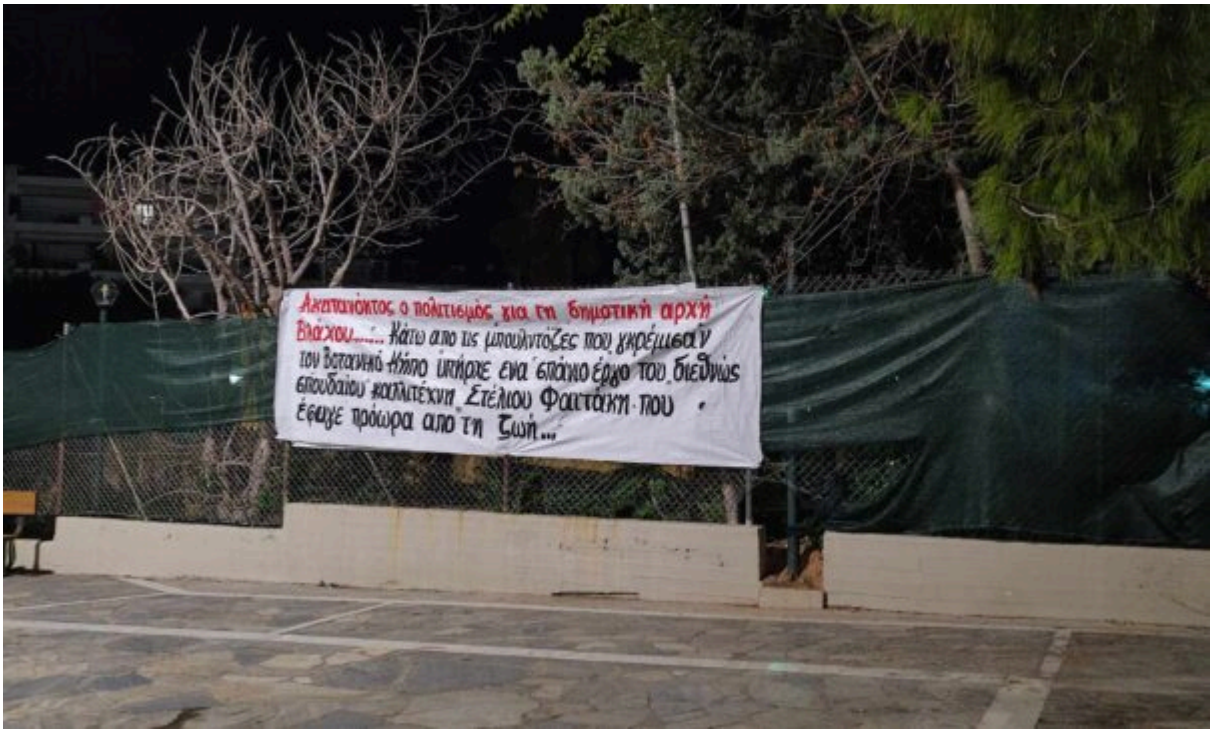
Ο εθνικισμός, ως γνήσιο κατασκεύασμα της ρομαντικοποίησης (σε επίπεδο φετιχισμού) εδάφους και αίματος, εκδηλώθηκε και εξακολουθεί φυσικά να εκδηλώνεται ως αυστηρή απαίτηση για απόλυτη ομοιογένεια και ενότητα, πολιτισμική θρησκευτική και γλωσσική, ώστε να παραχθεί και να συντηρηθεί η ψευδαίσθηση μιας υποτιθέμενης ιστορικής προσωπικότητας, σε ένα εκ των πραγμάτων συμφυρματικό συνάθροισμα ατόμων.
Σημαίες του Εθνικισμού έγιναν υποχρεωτικά η προκατάληψη, η πνευματική κλειστότητα, ο ρατσισμός και ως "ανεπιθύμητη" κηρύχθηκε η κάθε είδους διαφορετικότητα, η οποία μέσα από έναν αρρωστημένο συλλογικό ψυχισμό εκλαμβάνεται πλέον ως πολιτισμική, θρησκευτική, ηθική ή φυλετική μόλυνση. Η πραγμάτωσή του ήρθε με τη θέσπιση του βίαιου και συγκεντρωτικού εξουσιαστικού μηχανισμού του εθνοκράτους και η συντήρησή του εξασφαλίζεται με τη συνεχή απομάκρυνση αυτών των στιγματισμένων ως "ανεπιθύμητων ", την εθνοκάθαρση, που με τη σειρά της κι αυτή γεννά τη σύγχρονη θανατοπολιτική που υιοθετούν το Ελληνικό και το Κυπριακό (εθνο-)κράτος, σε ό,τι αφορά μετανάστες, πρόσφυγες και γενικά αλλοεθνείς.Αυτή η κυρίαρχη ιδεολογία του κράτους μετουσιώνεται σε βίαιες δομές

και πολιτικές από πλευράς του, καθώς και σε μια καθολική συσπείρωση για την υπεράσπιση του έθνους από πλευράς των πολιτών-οπαδών του εθνικισμού.
Αντιμετωπίζουμε δηλαδή από τη μία τον αιματοβαμμένο φράχτη του Έβρου, τις συλλήψεις και επαναπροωθήσεις, τη στοίβαξη σε στρατόπεδα συγκέντρωσης, οι οποίες ανέκαθεν οδηγούσαν και οδηγούν στον (συχνά φριχτό) θάνατο προσφύγων (προσφατα παραδείγματα: 18 τουλάχιστον επαναπροωθημένοι απανθρακωμένοι στη Δαδιά, 800 πνιγμένοι στα ανοιχτά της Πύλου) και από την άλλη τις παρακρατικές ομάδες και τους ακροδεξιούς πολιτοφύλακες που απτόητοι προβαίνουν (με την εκάστοτε αφορμή) σε ρατσιστικά πογκρόμ και το ανελέητο ανθρωποκυνηγητό εις βάρος μεταναστών και αλλοεθνών/αλλόθρησκων κατοίκων των περιοχών τους. Πιο πρόσφατα, τους είδαμε να αναπαράγουν την διαχρονική ρατσιστική παραπληροφόρηση για «εμπρηστές μετανάστες», και να διαφήμιζαν τη δράση τους σε Έβρο, Καβάλα και στην Ξάνθη την περίοδο που ο τόπος τους τυλιγόταν στις φλόγες, στιγμιότυπα που θυμίζουν τόσο το το περιβόητο «έπος του Έβρου» του 2020, εκείνη την ένοπλη δράση στρατού και πολιτών έναντι άοπλων ανθρώπων όσο και τα πογκρόμ των ταγμάτων εφόδου της Χρυσής Αυγής την περίοδο της κορύφωσης της δράσης τους από το 2010 έως το 2013.
Το μίσος για τους πρόσφυγες και τους μετανάστες, αυτή η δαιμονοποίηση του «άλλου» δεν ήρθε φυσικά ξαφνικά ή από το πουθενά. Το ελληνικό (και το κάθε) κράτος εκτρέφει αυτό το μίσος, γιατί πολύ απλά το βολεύει, γιατί υπάρχουν πολλοί πρόθυμοι να του προσφέρουν ένα εξαιρετικά βολικό άλλοθι για την εσκεμμένη απραξία του. Κατεβαίνοντας στη νοτιοανατολική Μεσόγειο συναντάμε μία σημερινή “νύχτα των κρυστάλλων” στην αγορά της Λεμεσού και μία επίθεση σε καταυλισμό προσφύγων στο Χλώρακα από ΕΛΑΜητες και λοιπούς ελληνοκύπριους πολιτικούς απογόνους των εοκαβητων, καθώς και τα συνθήματα “Η Κύπρος ανήκει στους Έλληνες” και “Έξω οι ξένοι από την Κύπρο”, δηλαδή τα χαρακτηριστικά συγκρότησης του κυπριακού κράτους που η ελληνοκυπριακή καθεστωτική ηγεμονία ήθελε (και θέλει ακόμα όπως φαίνεται) να επιβάλλει με την βία και το αίμα σε όλο το νησί.
Έτσι, οι επιθέσεις αυτές στο Χλώρακα και στη Λεμεσό έχουν ιστορική βαρύτητα, καθώς πρόκειται για την ίδια εθνικιστική ιδεολογία που συγκροτήθηκε από χίτες επιζήσαντες των δεκεμβριανών (Γρίβας), συνεργάτες των ναζί και πολιτικούς

τυχοδιώκτες, με τις ευλογίες ορθόδοξων παπάδων, που υιοθετήθηκε από το τότε νεοσύστατο κυπριακό κράτος και είχε ως συνέπεια την επικράτηση μιας γενικευμένης εθνικιστικής ανομίας, μιας παρακρατικής και κρατικής τρομοκρατίας που έγιναν τα επίσημα πολιτικά εργαλεία του, που υπονόμευσαν την κυπριακή κοινωνία στο σύνολό της και οδήγησαν (με μεγάλη δόση ειρωνείας) στην καταστροφή της και στην παράδοση του μισού νησιού στον εχθρό που υποτίθεται θα αφάνιζε. Το πόρισμα που εύκολα αντιλαμβανόμαστε είναι ότι ο εθνικισμός δεν αποτελεί προνόμιο κάποιων ανεξάρτητων ακροδεξιών, ούτε οπισθοδρόμηση ή αναχρονισμό, αλλά αντίθετα, είναι συστατικό και αναπόσπαστο στοιχείο του σύγχρονου κράτους και εκδηλώνεται μέσω ρατσιστικής βίας και εγκλημάτων μίσους, μέσω των οποίων προσπαθεί να πετύχει την πολυπόθητη εθνοκάθαρση. Οι πρωτεργάτες του ωστόσο δε δίστασαν και δε διστάζουν ποτέ να σωπάσουν, να υποχωρήσουν, να εγκαταλείψουν τον λαό τους ενώπιον των -συχνά μεγάλης κλίμακας- επιπτώσεων των εγκλημάτων τους, οι οποίες θα πλήξουν αναπόφευκτα ολόκληρο το κοινωνικό σύνολο. Πρέπει να συνεχίσουμε να αντιστεκόμαστε στις μισάνθρωπες εθνικιστικές πολιτικές των κρατών, να εκθέτουμε και να πολεμάμε τους υπερασπιστές του εθνικισμού, ώστε να μην πληγεί ξανά κανένας άνθρωπος, κανένας πρόσφυγας και κανένας λαός από αυτή την ιδεολογική φενάκη.

Άγγελος για τον ΕΚΧ Βοτανικό Κήπος

Respiro di Liberta Open Call

Respiro di Liberta

Το Respiro di Liberta είναι ένας ελεύθερος κοινωνικός χώρος που βρίσκεται στον δρόμο της Ολυμπιάδος, Ιουλιανού και Ολυμπιάδος-πίσω από την εκκλησία της Λαοδηγήτριας. Απότοκο της πολιτικής και κοινωνικής παρακαταθήκης του κοινωνικού χώρου για την ελευθερία «Μικρόπολις», το Respiro di Liberta αποτελεί έναν χώρο συλλογικοποίησης, έκφρασης και πολιτικής παρέμβασης στο υπάρχον, στεγάζοντας άτομα και ομάδες που αντιστέκονται στην ακινησία, την πειθαρχία, την ανάθεση. Κάποιες από τις ομάδες που στεγάστηκαν ή στεγάζονται ακόμα στο χώρο είναι οι: Αντιεξουσιαστική Κίνηση Θεσσαλονίκης, Κάφτρα, Απάλευτος Α.Σ.(πρώην Micropolis kick box), Copwatch.gr, Εργαστήρι Κεραμικής Γαία +980°C κα.

Πώς γεννάται και πώς δρα ένας ελεύθερος κοινωνικός χώρος;

Το «Μικρόπολις» γεννήθηκε από την εξέγερση του 2008 κι έγινε η πιο μαζική εδαφικοποιημένη πρόταση εξόδου από τις σχέσεις κυριαρχίας αλλά και προοπτική για την ζωή που θέλουμε στις

πόλεις και τις γειτονιές μας. Τελευταία του παρακαταθήκη ήταν το πολυεπίπεδο «Δίκτυο Covid-19: Αλληλεγγύη Θεσσαλονίκης» . Από την πρώτη προσταγή του κράτους για παύση κάθε κοινωνικής λειτουργίας υπήρξε και η έμπρακτη αμφισβήτηση ότι ο συλλογικός δρόμος της αλληλοβοήθειας και της αυτοοργάνωσης είναι ένας δρόμος προοπτικής. Κόντρα στις πειθαρχήσεις του κυρίαρχου, δεν αφήσαμε το μονοπώλιο των ζωών μας στην αγορά και το κράτος. Υψώσαμε τις συλλογικές μας αντιστάσεις παίρνοντας την υγεία στα χέρια μας. Δείξαμε ότι μπορούμε να μείνουμε στην κοινότητα και στη γειτονιά, ότι υπεύθυνα και με ασφάλεια μπορούμε να ανοίξουμε δρόμους μέσα στα αδιέξοδα της κρατικής διαχείρισης και ότι η ματιά της μιας, απέναντι στον άλλον, χωρίς διαχωρισμούς και διακρίσεις, είναι η μόνη εγγύηση της ύπαρξης.

Ανάσα Ελευθερίας

Έτσι τώρα και ο νέος χώρος, ως συνέχειά του «Μικρόπολις», ήταν αδύνατον να δημιουργηθεί εκ του μηδενός, αφού γνωρίζουμε πια καλά πως κοινωνικός κινηματικός χώρος νοείται μόνο ως έδαφος που αυτοθεσμίζεται εντός και διαμέσου της κοινωνίας, εντός και διαμέσου της κινηματικής διαδικασίας. Με άλλα λόγια, χώρος ανοικτός στις προκλήσεις που επιφυλάσσει η κυκλοφορία των αγώνων και συνάμα ανοικτός στην καθεμιά και στον καθένα που αντιστέκεται στον κλοιό της κυρίαρχης εξουσίας.

Στόχος του αυτοδιαχειριζόμενου εγχειρήματος Respiro di Liberta είναι να δημιουργήσει το έδαφος για εξωστρεφή κοινωνική και πολιτική δράση των ομάδων και των ατόμων που το απαρτίζουν, πάντα με αντι-ιεραρχικά στοιχεία και πέρα από κρατικούς οργανισμούς και ΜΚΟ. Αυτή αποτελεί και η βασική αρχή του χώρου. Η μεγάλη εμπειρία του Μικρόπολις μας δείχνει ότι τα εγχειρήματα, όσο σημαντικό έργο και να παράγουν σε νοήματα και ως έμπρακτα παραδείγματα πέρα από την αγορά και το κράτος, χρειάζεται να ξεφεύγουν από την εσωστρέφεια και τον ιδρυματισμό και να βγαίνουν στον δημόσιο χώρο, εκεί όπου γεννάται η αντίσταση, η κοινωνικοποίηση των προταγμάτων ως αμφισβήτηση προς το υπάρχον και οι αγώνες χειραφέτησης.

Τι χαρακτηριστικά έχει ο χώρος και πώς συμμετέχει κάποια/ος σε αυτόν;
Η αμεσοδημοκρατική συνέλευση του χώρου ασχολείται κυρίως με πολιτικές δράσεις εντός κι εκτός του χώρου, έχοντας, δηλαδή, ως κύρια απεύθυνση ίδια την κοινωνία και την διάδοση των κινημάτων και των αγώνων. Στη συνέλευση συμμετέχουν άτομα και ομάδες που επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν στο πεδίο αυτό, έξω από μικροπολιτικούς ανταγωνισμούς με ξεκάθαρη θέση μέσα στις διαδικασίες της συνέλευσης και στον ίδιο το χώρο.

Καλούμε κάθε άτομο ή ομάδα που ενδιαφέρεται να συμμετάσχει στον ελεύθερο κοινωνικό χώρο Respiro di Liberta, σεβόμενη τα πολιτικά χαρακτηριστικά του, όπως η άμεση δημοκρατία, η αυτοδιαχείριση, η αντι-ιεραρχία, ο αντισεξισμός, ο αντιφασισμός, να παραβρεθεί στο

Ανοιχτό κάλεσμα την Κυριακή 22/10 στις 6 μ.μ. στον Κοινωνικό Χώρο για την Ελευθερία Respiro(Ολυμπιάδος με Ιουλιανού, πίσω από την εκκλησία της Λαοδηγήτριας)
ή μπορεί να επικοινωνήσει μαζί μας στο ***mail: respiro@riseup.net***
ή στα social: respiro_social_space (*instagram)* και Respiro di Libertà Social Space for Freedom (*facebook)*

Εισήγηση Αντιεξουσιαστικής Κίνησης Θεσσαλονίκης την 1η μέρα του 2ημέρου εκδηλώσεων: Η πόλη πέρα από τις εκλογές

Εκδήλωση *:"Δημόσιος χώρος ελεύθερος και κοινωνικός ή εξευγενισμένος και εμπορευματοποιημένος; Η εδαφικοποίηση των*

αντιστάσεων και η αξία των ελεύθερων κοινωνικών χωρών και των καταλήψεων”

Εισήγηση Αντιεξουσιαστικής Κίνησης Θεσσαλονίκης

Η πραγματικότητα σήμερα μας βρίσκει όλες και όλους σε μία προσπάθεια να ισορροπήσουμε μεταξύ επιθυμίας για ζωή και προσπάθειας για επιβίωση. Με βασικές ανάγκες όπως στέγη, τροφή, υγεία και εκπαίδευση να γίνονται όλο και πιο απλησίαστες για την κοινωνική βάση, η συλλογικοποίηση αποκτά όλο και πιο ζωτική σημασία.

Οι συνεχείς ρυθμοί της καθημερινής ζωής, των συνεχόμενων υποχρεώσεων και της εργασίας, έχουν επιδράσει σε τεράστιο στην κοινωνική αποξένωση και την αδιαφορία. Η πόλη νοείται ως ένα συμβιβαστικό πεδίο αναγκαστικής αλληλεπίδρασης με τον διπλανό, από το οποίο προσπαθούμε κάθε φορά να αποδράσουμε με την πρώτη ευκαιρία. Το αποτέλεσμα είναι λυπηρό: το όποιο ενδιαφέρον έχουμε για καλή ζωή να μην εστιάζεται στο πώς θα φτιάξουμε την ζωή έστω λίγο πιο βιώσιμη αλλά στο πώς θα ξεφύγουμε ή θα βρούμε τρόπους να ξεχαστούμε από αυτή.

Τα ερωτήματα ωστόσο παραμένουν: Πώς θα καταφέρουμε να επιστρέψουμε σε έννοιες όπως η συλλογικότητα και η αλληλεγγύη, όταν το κράτος ως εγγυητής της κοινωνικής αναπαραγωγής προβάλλει

και προωθεί τον κανιβαλισμό και την ατομικότητα; Πώς θα δώσουμε ξανά νόημα σε ζητήματα όπως αυτό του δημόσιου χώρου, αν αυτός δεν υπάρχει ή, στην καλύτερη των περιπτώσεων, υπάρχει αλλά δεν έχουμε πρόσβαση σε αυτόν; Παράλληλα, όμως, και κύρια, γιατί μας απασχολεί τόσο το ζήτημα των δημοσίων χώρων σε σχέση και με την πόλη; Ο δημόσιος χώρος ανέκαθεν αποτελούσε σημείο συνάντησης των πολλών,

ελεύθερης έκφρασης των από τα κάτω, πεδίο ζύμωσης και αλληλεπίδρασης. Αποτελούσε και αποτελεί, δηλαδή, χώρο όπου παράγεται πολιτική και σκέψη. Κυρίως, όμως, αποτελεί τον καρπό κάθε κοινωνικής αντίστασης και αμφισβήτησης των επιταγών της

Κυριαρχίας. θα πρέπει να αναρωτηθούμε, ωστόσο, εάν και κατά πόσο η σύγχρονη ζωή επιτρέπει την ύπαρξη του χαρακτήρα αυτού ή αν η ιδιώτευση έχει ριζώσει τόσο πολύ στη συλλογική συνείδηση, που πλέον θα πρέπει να προσεγγίσουμε το θέμα αυτό με νέους όρους.

Το ζήτημα του δημόσιου χώρου έρχεται σε άμεση σύνδεση με την αρχιτεκτονική, τη δομή και την λειτουργία των μεγαλουπόλεων στο σήμερα, καθώς στην ανάπτυξη του αστικού ιστού. Η οποιαδήποτε σκέψη για δημιουργία χώρων ελεύθερων και με κοινωνικό πρόσημο καίγεται στον βωμό του κέρδους και του τραπεζοκαθίσματος. Έτσι, ο Πολίτης -Κάτοικος λογίζεται πρώτα ως καταναλωτής/ρια και μετά ως ενεργό μέλος ενός συνόλου με κοινό γεωγραφικό, οικονομικό, κοινωνικό έδαφος. Γι' αυτό τον λόγο βλέπουμε όλο και πιο συχνά τις πλατείες, τα πάρκα, τους δρόμους κ.ο.κ να αποκτάνε έναν χαρακτήρα τελείως αποστειρωμένο και παράλληλα αρκετές φορές αφημένα στο έλεος του κάθε επιχειρηματία. Η χρησιμότητα και το νόημα του δημόσιου χώρου, έτσι όπως κατευθύνεται από την Εξουσία, δε νοείται παρά ως ένα πεδίο προς εκμετάλλευση, όπως τα κοινά αγαθά. Γι' αυτό το λόγο θα πρέπει ναχρησιμοποιείται αποκλειστικά με βάση το χρηματικό κέρδος και οτιδήποτε δεν μπορεί να αποδώσει ανάλογα ως προς αυτό είτε θα πρέπει να αναμορφωθεί είτε να απαξιωθεί πλήρως.

Η αναμόρφωση έχει να κάνει με την ανακατάταξη των αναγκών που δημιουργούνται γύρω από τον δημόσιο χώρο. Έννοιες και ανάγκες όπως η συνεύρεση, η κοινωνικοποίηση, η ελεύθερη πρόσβαση -χωρίς αντίτιμο και με καθολική προσβασιμότητα- παραμερίζονται. Αντιθέτως, για τον δημόσιο χώρο προωθείται ένας χαρακτήρας που έχει να κάνει με το στιγμιαίο, π.χ ξεκούραση σε ένα παγκάκι μέσα στο συνεχές τρέξιμο της πόλης, αλλά και την απαγόρευση οποιασδήποτε εκδήλωσης παρεκκλίνει από τα standards της Εξουσίας και της Ελληνικής Αστυνομίας. Η φυσιογνωμία της πόλης, δηλαδή, αποκτά έναν χαρακτήρα εμπορευματοποιημένο και αποστειρωμένο, ελκυστικό μόνο για τους επισκέπτες της.

Μέσα σε αυτή τη συνθήκη υπάρχουν και αλληλοεπιδρούν οι καταλήψεις και οι ελεύθεροι κοινωνικοί χώροι. Όντες οργανισμοί

δημιουργίας ενός διαφορετικού πολιτισμού, αυτού της αυτοοργάνωσης, της αλληλεγγύης, της κοινότητας, της διαρκούς αμφισβήτησης, αποτελούν παράλληλα έναν χώρο δημόσιο -ως προς την χρήση του- πέρα από το Κράτος και την Αγορά , ένα αυθεντικά δημόσιο πεδίο αλληλεπίδρασης και μπολιάσματος νοημάτων και αντίστασης στο υπάρχον. Για όλα αυτά θα μας μιλήσουν καλύτερα οι σύντροφοι και οι συντρόφισσες που είμαστε σήμερα μαζί.

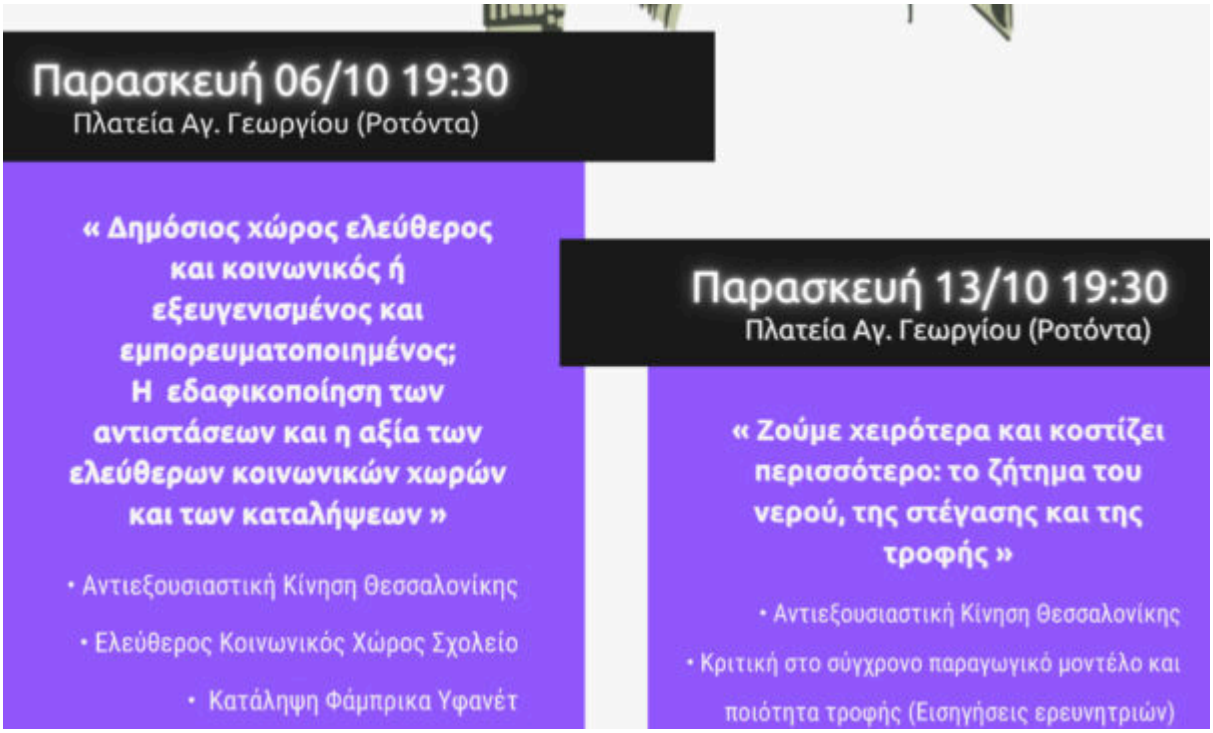
Από την μεριά μας, αν θα μπορούσαμε να προσφέρουμε κάτι παραπάνω με βάση και την εμπειρία μας από την συμμετοχή μας στους ελευθέρους κοινωνικούς χώρους και σε καταλήψεις είναι το κατά πόσο καταφέρνουν να μπολιαστούν με την κοινωνία και να βγούνε και πέρα από τους τοίχους του εγχειρήματος. Γιατί μπορεί να είναι μεν ανοιχτοί και όντως να δημιουργούν ένα πεδίο αμφισβήτησης, όμως συναντάται αρκετά συχνά η δυσκολία να γίνει ορατό αυτό στην κοινωνική και δημόσια σφαίρα. Δεν αρκεί ένας ελεύθερος κοινωνικός χώρος να είναι ανοιχτός και γεμάτος ζωή για να παράξει κοινωνικό νόημα και χρησιμότητα, παρότι αυτό αποτελεί και το μεγαλύτερο πεδίο αντίστασης στην κρατική καταστολή. Αλλά διαφαίνεται πως είναι αναγκαίο να υπάρχει συνεχώς στον δημόσιο χώρο, προπαγανδίζοντας τις θέσεις του και κάνοντας πολιτική. Με λίγα λόγια, δεν φτάνει να έρχεται μόνο η κοινωνία στους Ε.Κ.Χ.· πρέπει να βγούνε κι αυτοί προς την κοινωνία και να αλληλοεπιδράσουν στη δημόσια σφαίρα.

Ο δημόσιος χώρος δεν αναπλάθεται μόνος του, αντιθέτως φτιάχνει τα νοήματα που του δίνονται. Κι αν δεν τα δημιουργήσουμε εμείς, τότε οι εταιρείες και το κράτος θα εξακολουθούν να έχουν το πάνω χέρι. Γι’ αυτό επιλογή και στρατηγική μας είναι να κάνουμε όσα περισσότερα δρώμενα -πολιτικά και πολιτιστικά- γίνεται σε πάρκα και πλατείες, έτσι ώστε να δοθούν τα δικά μας χαρακτηριστικά και να παύσει η μονοτονία της κατανάλωσης και της αποστείρωσης. Να ξανααναρωτηθούμε τι σημαίνει να είσαι κάτοικος μιας πόλης και τι μπορεί να γίνει για να φουντώσει η αίσθηση της συλλογικοποίησης και της κοινότητας μέσα στις γειτονιές. Από τα πάρκα και τις πλατείες που μένουν γυμνές

χωρίς δέντρα και δημόσιες βρύσες μέχρι τον διαρκή εξευγενισμό των γειτονιών μας που κάνουν την ζωή εκεί πλέον απλησίαστη,
Να επιχειρήσουμε να δώσουμε πνοή και ζωή στις γειτονιές!
Αντιεξουσιαστική Κίνηση Θεσσαλονίκης

Σύντροφε Στέλιο θα σε θυμόμαστε για πάντα!

Ο σπουδαίος καλλιτέχνης και σύντροφος Στέλιος Φαϊτάκης (a.k.a. Bizarre) πέταξε σήμερα στους ουρανούς που πάντα πίστευε ότι κάποιον/ους θα συναντούσε. Ασφαλώς και του το ευχόμαστε.
Μετά από μακροχρόνια πάλη/παιχνίδι/έμπνευση με τον θάνατο, από σήμερα έπαψε να βρίσκεται στη ζωή. Ο Στέλιος ήταν από τους ζωγράφους που αναβάθμισε αισθητικά τον Ελεύθερο Κοινωνικό Χώρο “Nosotros” με τις αφίσες, αλλά και με κάθε πινελιά του, με το χέρι ή το λόγο του.
Ήταν ο άνθρωπος-καλλιτέχνης που προανήγγειλε, με τον τεράστιο πίνακά του στην Athens Biennale 2007 “Destroy Athens”, την εξέγερση του ’08. Παράλληλα, υπήρξε πάντα παρών, εκτός από τις μεγάλες αίθουσες των Γκαλερί, σε όλο το κόσμο και στο δρόμο πλάι μας.
Σε χαιρετούμε φίλε και σύντροφε Στέλιο! Σου ευχόμαστε καλή μετάβαση και σου υποσχόμαστε να μην σε ξεχάσουμε ποτέ.
*Εικόνα **1η**: Το έργο του στην πρώην κατάληψη του Βοτανικού Κήπου Πετρούπολης, στον τοίχο που γκρέμισε η αστυνομία **2η**: Η

αφίσα του Ε.Κ.Χ. “Nosotros” για τον Δεκέμβρη του ’08, όταν γκρεμίσαμε εμείς την αστυνομία. **3η**: Η συμβολή του στα 10α γενέθλια του χώρου.

Κατάληψη Βοτανικός Κήπος Πετρούπολης

Δεκέμβρης 2008

10 Χρόνια Nosotros

Πολιτικό περιοδικό Βαβυλωνία